

NOS

Jaarverslag 2022

INHOUD	Samenvatting en leeswijzer	5
	Deel I Directieverslag	7
	Algemeen	7
	Duurzaamheid	15
	Financiële paragraaf	16
	Governance & Compliance	19
	Risicomanagement	21
	Verklaring governance en interne beheersing	27
	Deel II Verslag raad van toezicht	29
	Deel III Jaarrekening	34
	Balans	34
	Exploitatierekening	36
	Kasstroomoverzicht	37
	Toelichting bij de jaarrekening 2022	38
	Waarderingsgrondslagen van balans en exploitatierekening	40
	Waarderingsgrondslagen balans	42
	Waarderingsgrondslagen exploitatierekening	46
	Waarderingsgrondslagen kasstroomoverzicht	50
	Toelichting op de balans	51
	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	57
	Niet uit de balans blijvende activa en regelingen	58
	Toelichting exploitatierekening	59
	Toelichting op exploitatierekening volgens categoriale indeling	68
	Programmakosten per genre	69
	Deel IV Overige gegevens	71
	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	72
	Deel V Bijlage	83
	Organogram	83
	Contactgegevens	84

SAMENVATTING & LEESWIJZER

Dit is het jaarverslag van de Nederlandse Omroep Stichting (NOS). In dit jaarverslag verantwoordt de NOS zich voor de activiteiten in 2022 en belichten we verder de belangrijkste ontwikkelingen die in 2022 hebben plaatsgevonden.

Het jaarverslag telt vijf onderdelen, te weten:

Deel I Directieverslag

Hierin wordt inzicht gegeven in en verantwoording afgelegd over de bedrijfsvoering.

Deel II Verslag raad van toezicht

Hierin wordt inzicht gegeven in hoe de raad van toezicht invulling heeft gegeven aan zijn toezichtsfunctie.

Deel III Jaarrekening

De jaarrekening geeft inzicht in de balanspositie per 31 december 2022 en een overzicht van de exploitatierekening en kasstroom 2022. Daarnaast wordt hier de toelichting op de balans en de exploitatierekening gegeven en zijn hier de toelichting op de nevenactiviteiten per cluster, de toelichting op sponsorbijdragen en bijdragen van derden, de toelichting op barteringcontracten, de aanvullende toelichting op de exploitatierekening volgens categoriale indeling en de programmakosten per genre opgenomen.

Deel IV Overige gegevens

Hierin vindt u de controleverklaring van de onafhankelijke accountant.

Deel V Bijlage

Hierin vindt u het organogram van de NOS en de contactgegevens.

Om de toegankelijkheid van de informatie verder te vergroten, is het financiële jaarverslag ook via de corporate website **www.over.nos.nl** beschikbaar.

Taak en doelstelling NOS

Op grond van de Mediawet heeft de NOS de volgende taken:

- 1 De Nederlandse Omroep Stichting heeft tot taak media-aanbod voor de landelijke publieke media-dienst te verzorgen op het gebied van nieuws, sport en evenementen dat zich bij uitstek leent voor gezamenlijke verzorging, waaronder media-aanbod dat:
 - a. een hoge frequentie en vaste regelmaat van verspreiding vereist;
 - b. een algemeen dienstverlenend karakter draagt of
 - c. met een doelmatiger inzet van middelen beter gezamenlijk tot stand kan worden gebracht.
- 2 De NOS verzorgt teletekst voor de landelijke publieke mediadienst.
- 3 Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald welk media-aanbod als bedoeld in het eerste lid in ieder geval door de NOS wordt verzorgd.

Om deze opdracht uit te voeren, heeft de NOS in haar beleidsplan als voornaamste doelstellingen geformuleerd:

- 1 Het borgen van de wettelijke taken van de NOS door versterking van de maatschappelijke relevantie van de publieke journalistiek en van het verslag doen van (sport-)evenementen;
- 2 Het consolideren van het bereik onder de bevolking.

Belangrijkste ontwikkelingen in 2022

In ons eind 2021 verschenen Strategisch Beleidsplan voor de jaren 2022 – 2026 noemden wij vier uitgangspunten die wij bij de formulering en implementatie van het beleid van de NOS hanteren:

- Het belang van publieke, onafhankelijke journalistiek en van het verslag doen van (sport)evenementen moet voor de lange termijn worden geborgd
- Kwaliteit, zorgvuldigheid, betrouwbaarheid, ongebondenheid en pluriformiteit zijn essentiële voorwaarden voor het voortbestaan van de publieke nieuwsvoorziening, zoals door de NOS vormgegeven
- De NOS beperkt zich, zeker als het om nieuws gaat, tot weergave van de feiten en tot de duiding en het in context plaatsen van gebeurtenissen
- De NOS voelt zich verplicht in principe iedereen aan te spreken en te bereiken.

In het beleidsplan schetsten wij voorts, mede in antwoord op de voor ons meest relevante ontwikkelingen in de maatschappij en het medialandschap, zeven speerpunten van beleid, te weten:

- onze journalistieke kwaliteit en infrastructuur
- de maatschappelijke relevantie van de NOS
- innovatie
- de positionering van ons NOS-merk
- de online strategie
- de ontwikkeling van de organisatie en het personeelsbeleid en
- de veiligheid van onze journalisten.

Aan deze speerpunten koppelden wij concrete plannen voor het jaar 2022. Die plannen zijn verder uitgewerkt in de jaarplannen voor 2022 van de afdelingen van de NOS.

De oorlog in Oekraïne heeft echter van alle collega's, en in het bijzonder die van de Nieuwsredactie, vanaf februari 2022 heel veel extra aandacht en inspanningen gevraagd, waardoor aan enkele ambities minder aandacht kon worden besteed. Ook de krapte op de arbeidsmarkt is hier debet aan. Toch zijn op de verschillende terreinen resultaten geboekt, waarvan wij de belangrijkste hieronder kort benoemen.

DEEL I DIRECTIEVERSLAG

- Op de redacties en in het gesprek tussen directie en hoofdredacties wordt (permanent) gesproken over de betekenis van de maatschappelijke ontwikkelingen voor de journalistiek en hoe zich dat moet vertalen in onze content. Daarbij staan vragen centraal, zoals: hoe berichten wij over de toenemende verschillen in de samenleving? Hebben we voldoende oog voor de beleving van de grote middengroepen in de samenleving in vergelijking tot extreme opvattingen en hoe moet zich dat journalistiek vertalen? En hoe kunnen we de dialoog met ons publiek verder versterken. Deze gesprekken hebben tot diverse initiatieven geleid.
- De gezamenlijke coördinator Onderzoeksjournalistiek voor NOS Nieuws en Nieuwsuur is in het voorjaar 2022 aan de slag gegaan.
- Op twee terreinen zijn forse stappen gezet wat betreft één van de hoofddambities van de NOS voor de komende jaren: de bouw van het "huis voor de publieke journalistiek":
 - In het voorjaar hebben de NOS en alle regionale omroepen een alliantieovereenkomst gesloten, met als doel een verdere kwaliteitsverbetering van de nieuwsvoorziening bij alle partners, op radio, televisie en online. Dit doen we door meer te gaan samenwerken aan de voorkant van het journalistieke proces, dus bij de nieuwsgaring en in de productiefase. Verder gaan we NOS-ervaring en kennis inzetten op het gebied van opleiding en training, personeel uitwisselen en regelmatig inhoudelijk met elkaar overleggen. Voorts streven we naar de ontwikkeling van één nieuwsroomsysteem, één gezamenlijke app en samenwerking op het terrein van (data-) onderzoek.
 - In het najaar hebben de regionale omroepen, de lokale omroepen en de NOS een gezamenlijk plan aan de staatssecretaris gepresenteerd, waarin voorstellen worden gedaan om de lopende pilot "Versterking lokale journalistiek door samenwerking" de komende twee jaar te verlengen en vanaf 2025 te verduurzamen.
- Het traject Merkpositionering is in 2022 voortgezet met de conceptuele vertaling van de vorig jaar gekozen positionering, die na de zomer heeft geleid tot een NOS-merkverhaal. Thans wordt gewerkt aan de uitwerking van de middelen voor interne en externe communicatie.
- Het in 2021 gestarte leiderschapsprogramma diversiteit heeft in 2022 een vervolg gekregen met een driejarenprogramma "Samenwerken aan verschil". Een oproep door de hoofdredactie van NOS Sport, n.a.v. publicaties over ongewenst gedrag op de werkvloer bij The Voice of Holland en De Wereld Draait Door, aan de medewerkers om zich te melden indien er ervaringen van ongewenst gedrag zijn, heeft ertoe geleid dat meerdere medewerkers zich hebben gemeld met ervaringen van vroeger maar ook van korter geleden. Deze verhalen neemt de NOS zeer serieus en zij laat een extern vertrouwenspersoon een inventarisatie uitvoeren naar mogelijk grensoverschrijdend gedrag bij NOS Sport en naar de aard en impact van de signalen.

Deze inventarisatie is volledig onafhankelijk en onder strikte vertrouwelijkheid uitgevoerd en is in maart 2023 afgerond. Als gevolg van de uitkomsten van de inventarisatie is in goed onderling overleg besloten dat de hoofdredactie van NOS Sport per 12 maart 2023 terugtreedt. Op korte termijn wordt een interim-hoofdredacteur aangesteld, die aanblijft totdat een nieuwe hoofdredacteur is geworven, waarna een nieuwe hoofdredactie wordt samengesteld.

Het al enkele jaren lopende diversiteits- en inclusieprogramma heeft hiermee een extra dimensie en urgentie gekregen.

Bereik

Het bereik van de NOS was in 2021 de op één na hoogste ooit sinds we het bereik meten: in 2021 bereikte de NOS 93,7% van de Nederlandse bevolking op weekbasis. In 2022 was de nieuwsbehoefte echter lang niet meer zo sterk verbonden met de pandemie, waar dat in 2020 en 2021 nog wel zo was. De kijktijd naar nieuws had eind februari nog een sterke opleving, wat vooral veroorzaakt werd door de Russische inval in Oekraïne. Toen de lente echter begon en de lockdowns voorbij waren, begon Nederland duidelijk minder televisie te kijken en dat gold ook voor nieuwsuitzendingen. Hoewel er sinds 2015 een structurele daling is van de tv-kijktijd, stopte die daling in 2020 en 2021 tijdelijk. In 2022 was er dus vooral vanaf maart een stevige inhaalslag: afgelopen jaar keken Nederlanders ruim 10% minder tv dan in 2021. Ook onder 50-plussers was de daling sterker dan ooit: hier daalde de tv-kijktijd met 8%. Deze daling was ook van toepassing op alle drie de NPO-zenders. Toch blijven Nederlanders de tv, en dan vooral de NOS, opzoeken bij groot nieuws en evenementen. Zo keken 4,2 miljoen Nederlanders minstens 5 minuten naar de extra uitzending rond de uitvaart van koningin Elizabeth op maandag 19 september. Deze blijvend hoge kijk-, maar ook bezoek- en volg-cijfers op sociale media onderstrepen wederom het belang van goede nieuwsvoorziening. Ook de verslagen van Koningsdag en 5 mei, voor het eerst sinds twee jaar weer gevierd, trokken een miljoenenpubliek bij de NOS.

2022 was een groot sportjaar. Het begon met de Olympische Winterspelen, een paar maanden later was er een volle sportzomer en tot slot was er het WK Voetbal in Qatar. Dit toernooi werd voor het eerst in het najaar gehouden. Al deze evenementen trokken veel extra belangstelling in de vorm van miljoenen kijkers op tv en veel belangstelling voor de NOS online en op sociale media. Extra bijzonder was dat de livestreams bij de WK-Voetbalwedstrijden dit jaar gemiddeld twee keer zoveel bezoekers trokken als bij het EK in 2021, en dat terwijl de livestreams bij de EK-wedstrijden in 2021 ook al records braken.

Hoewel het bereik van de NOS op televisie en radio de afgelopen jaren daalde, ontwikkelde het weekbereik via internet zich stabiel. Het afgelopen jaar daalde het dagelijks aantal bezoekers ten opzichte van 2021 licht. Ook online gold dat 2020 en 2021 uitzonderlijke jaren waren vanwege de coronapandemie. De bezoekcijfers van 2022 ten opzichte van de bezoekcijfers van 2019 zijn gelukkig wél significant hoger. Een zeer sterke groei was er in 2022 bij TikTok, waarop de NOS in 2021 al begon. Ook andere sociale media zagen nog steeds groei bij het aantal volgers van de NOS-accounts.

Televisie

Het gemiddeld weekbereik van de NOS op televisie vertoont sinds topjaar 2014 een dalende trend. Deze valt samen met de daling van kijktijd naar lineaire televisie in het algemeen. 2014 was ook het jaar dat de NOS een succesvol WK Voetbal en de Olympische Spelen uitzond. Met de opkomst van het coronavirus in 2020 werd de trend van dalende kijkcijfers doorbroken, voor zowel televisie totaal als de NOS. Aan het begin van 2022 werd het nieuws nog gedomineerd door corona, maar daarna veel minder. Dat en meer maakte dat het kijkgedrag in 2022 duidelijk anders was dan in 2021. Zo zagen de dagelijkse Journaaluitzendingen in de avond een daling in kijkdichtheid. Het 20-uur-journaal had over 2022 gemiddeld 1,9 miljoen kijkers op NPO1 en 1,4 miljoen toen het op NPO2 werd uitgezonden tijdens de weken van het WK in het najaar. In 2021 keken nog gemiddeld 2,1 miljoen mensen naar het 20-uur-journaal. Toch groeide in 2022 het marktaandeel van het 20-uur-journaal (nu bijna 38%) en juist ook het waarderingscijfer groeide sterk, van 7,8 naar 8,1. Die stijging vond vooral plaats vanaf de start van de oorlog in Oekraïne. Kennelijk waarderen veel kijkers de manier waarop de NOS van deze oorlog verslag uitbrengt. Met 1,9 miljoen kijkers zit het 20-uur-journaal overigens op vergelijkbaar niveau als de gemiddelde kijkdichtheid van 2010. Dat betekent dus dat ondanks de algemene daling in tv-kijktijd van de afgelopen jaren, het 20-uur-journaal in de loop der jaren toch stabiel blijft.

DEEL I DIRECTIEVERSLAG

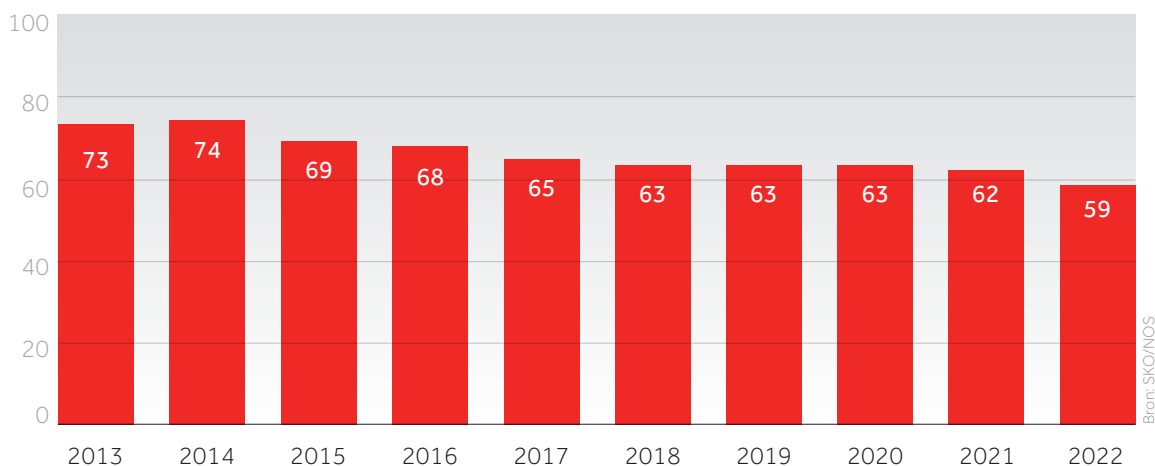
Een ander groot verschil t.o.v. 2020 en 2021 is dat er nauwelijks nog coronapersconferenties werden uitgezonden; in januari en februari trokken deze persconferenties bij de NOS nog 2,7 tot 3,4 miljoen kijkers. Dat was echter al duidelijk minder dan de gemiddelde kijkdichtheid naar persconferenties in de winter van 2021.

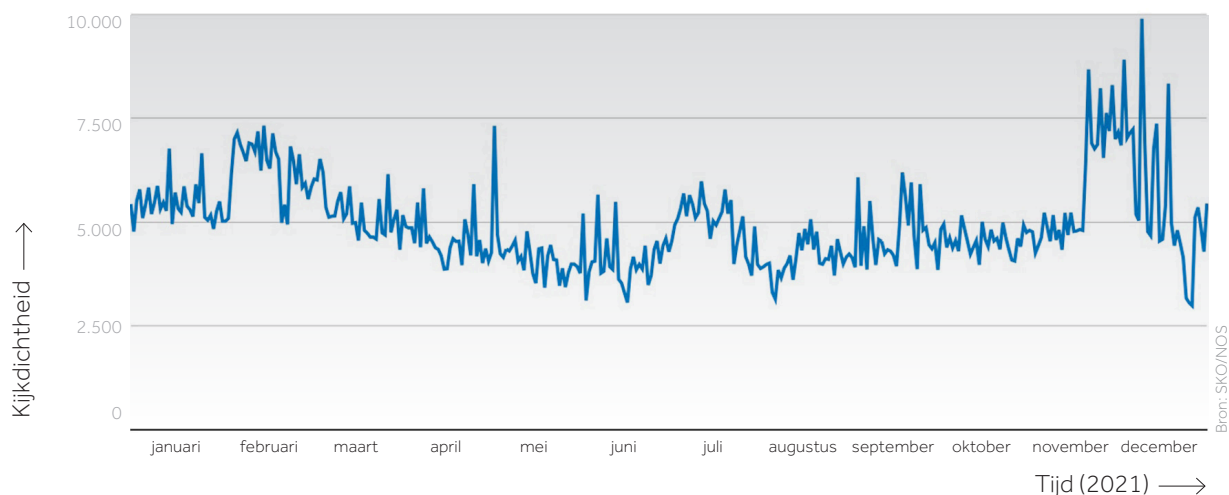
De Olympische Spelen trokken in de winter prima kijkdichtheden: de Spelen bereikten 11 miljoen Nederlanders via de televisie (68% van de 6+-bevolking). Daarnaast waren er maar liefst 19 miljoen stream starts. De meest bekeken wedstrijd op tv was de 5 kilometer schaatsen bij de mannen; deze wedstrijd trok gemiddeld ruim 2,5 miljoen kijkers op zondag 6 februari. Ook Peking Vandaag en Studio Peking trokken gemiddeld meer dan een miljoen kijkers per aflevering en werden met gemiddeld een 7,9 hoog gewaardeerd.

De Tour de France had dit jaar groei in de kijkdichtheid ten opzichte van 2021. Dat gold zowel voor de live-wedstrijden overdag (dit jaar 700.000 kijkers met een marktaandeel van bijna 50%) als de Avondetappe, dat dit jaar gemiddeld een publiek van 1 miljoen tv-kijkers trok. Ook andere sport-evenementen in de zomer, inclusief het WK Voetbal Vrouwen en de Europese Kampioenschappen trokken honderdduizenden tot miljoenen kijkers.

Op 18 november begon het WK Voetbal in Qatar, dat al ver voor de start controversieel was. Met het WK bereikte de NOS desondanks 13,8 miljoen Nederlanders (85,1% van de bevolking) via televisie. Dat is iets meer dan het EK Voetbal van 2021, toen 13,5 miljoen mensen (84,0%) bereikt werden. Het tv-bereik van zowel dit WK als het EK van vorig jaar lag wel duidelijk onder het EK van 2012 (de laatste keer vóór 2021 dat Nederland meedeed), toen de NOS nog 95,1% van de bevolking via tv bereikte. Ook daarin zien we veranderend kijkgedrag. Daarbij moet worden vermeld dat er een zeer sterke stijging was in het aantal bezoekers via de NOS-livestreams, met dit jaar gemiddeld 400.000 bezoekers per livestream (en wel 800.000 voor een wedstrijd waarin Nederland speelde). Ondanks de (relatief) hoge kijkcijfers, zorgden de grote sportevenementen bij de NOS in 2022 niet voor een inhaalslag in het bereik van de NOS op tv. Waar het weekbereik van de NOS op tv van 2018 tot en met 2021 rond de 62 á 63% bleef steken, is dat in 2022 gedaald naar 59%.

Gemiddeld weekbereik TV NOS 6+ (5 min, %)

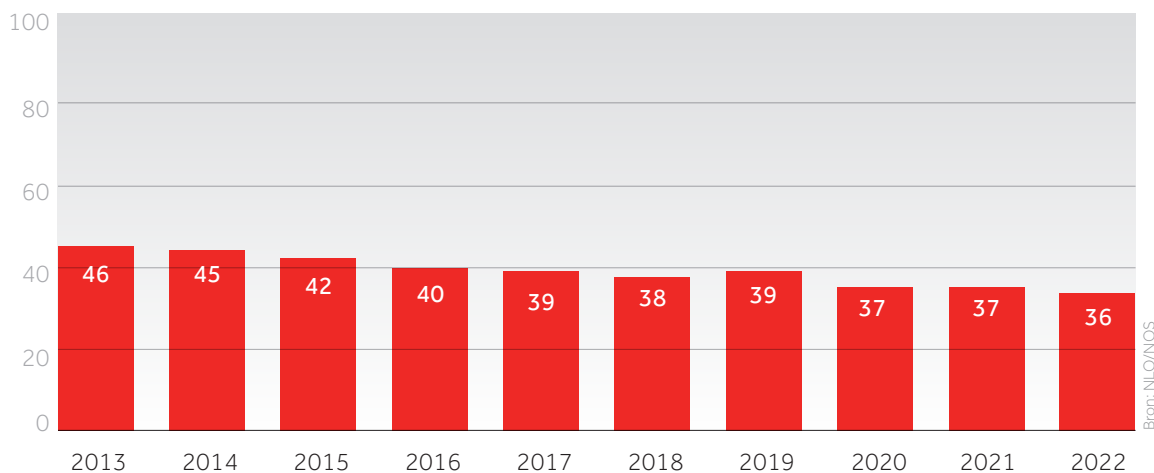

Radio

In grote lijnen geldt dat er voor het bereik op radio overeenkomsten zijn met de ontwikkelingen op televisie. De langetermijntrend is ook hier een dalende lijn. Hoewel er in 2019 een lichte stijging in weekbereik van de NPO-radiozenders was waar te nemen, lag het bereik van 2020 weer iets lager en die trend heeft zich in 2021 en 2022 doorgezet. Aangezien de NOS op alle publieke zenders aanwezig is met bulletins is het weekbereik van de NOS op de radio ongeveer gelijk aan het weekbereik van NPO radiobreed.

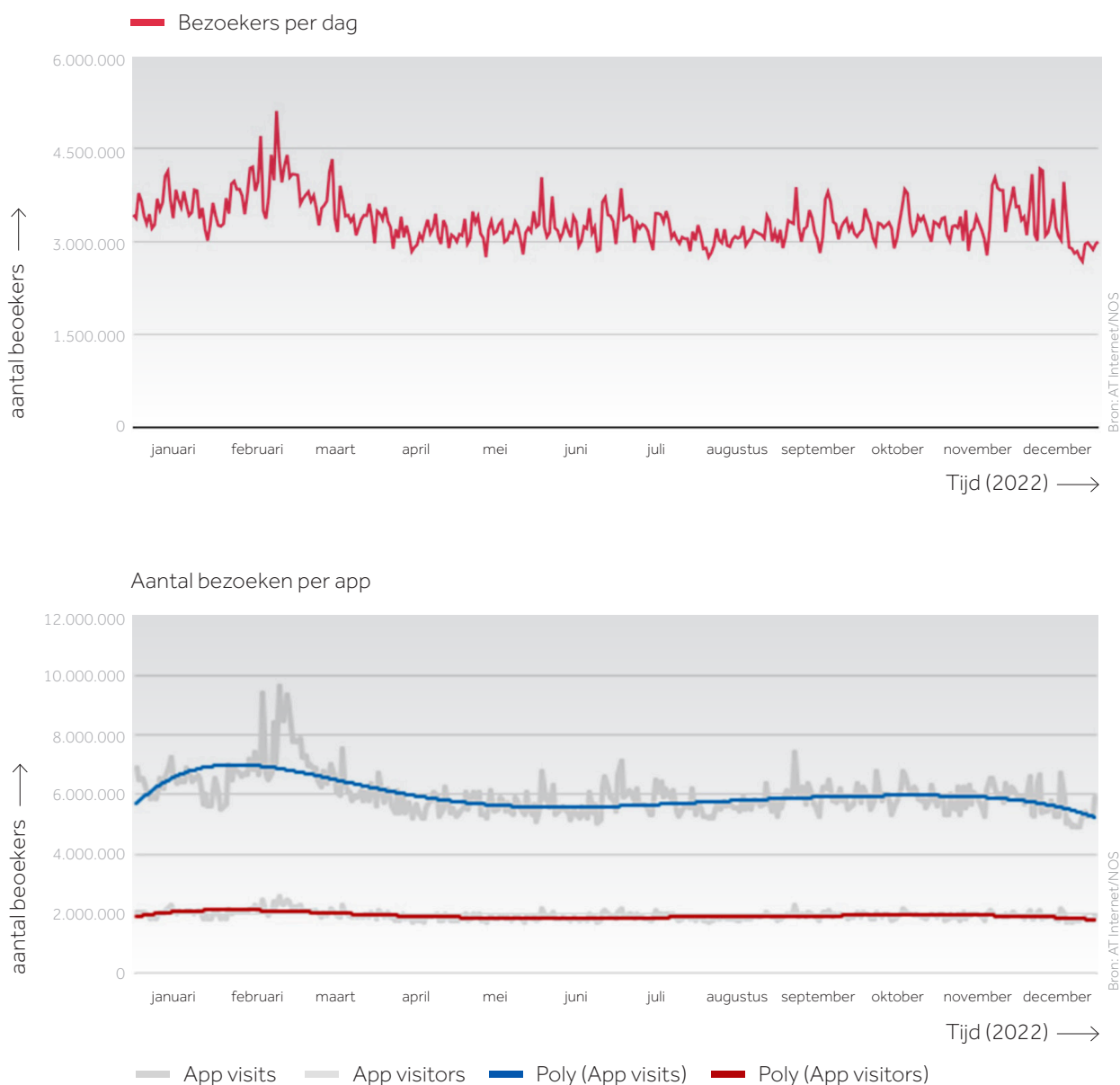
NPO Radio 1 als nieuwszender is de plek waar de NOS een uitgebreide programmering heeft. Afgelopen jaar is het weekbereik van NPO Radio 1 gestegen t.o.v. 2021. Daarmee is de groei die de NOS op NPO Radio 1 in 2021 doormaakte, vastgehouden. Vooral in februari en maart lag het weekbereik wat hoger, wat waarschijnlijk komt door de Russische inval in Oekraïne. Hoewel de gemiddelde luisteraar van NPO Radio 1 een hogere leeftijd heeft, is deze met 63 jaar niet ouder dan in 2021 en een jaar jonger dan in 2020. Wel steeg de gemiddelde leeftijd van de luisteraar in de tweede helft van 2022 iets.

Gemiddeld maandbereik radio 10+ (15 min, %)

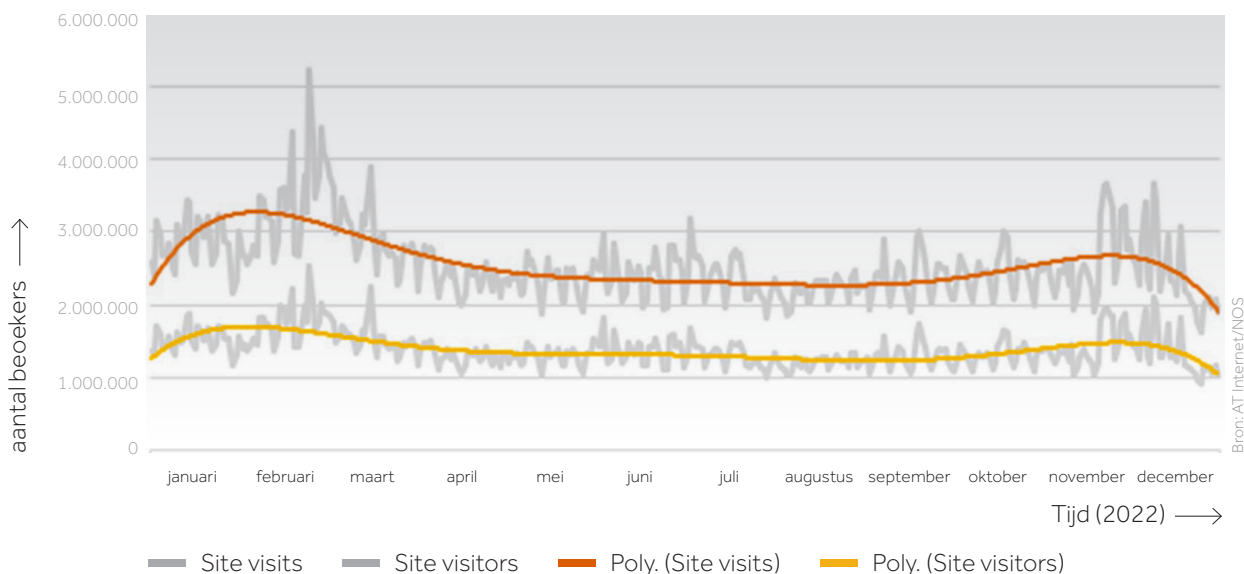

Online

Hoewel het bereik van de NOS op radio en televisie de afgelopen jaren daalde, ontwikkelde het weekbereik via internet zich stabiel. In 2022 is het dagelijks aantal bezoekers van NOS.nl ongeveer 1,4 miljoen. De NOS app heeft gemiddeld bijna 2 miljoen dagelijkse gebruikers. De bezoekcijfers van de app bleven stabiel ten opzichte van 2021, waar het aantal bezoeken aan NOS.NL daalde. Dit bevestigt nogmaals dat onze app gebruiker een loyaler publiek is dan onze bezoekers via de site. Het lezen van nieuws online is vooral een mobiele aangelegenheid. Hoewel NOS.nl dagelijks veel bezoekers trekt, komen veel bezoekers ook hier via een smartphone terecht (en dus niet via een laptop en/ of desktopcomputer). Dat betekent dat het dagelijkse online verkeer van de NOS voor bijna 80% uit smartphone-bezoek bestaat.

Aantal bezoeken per site

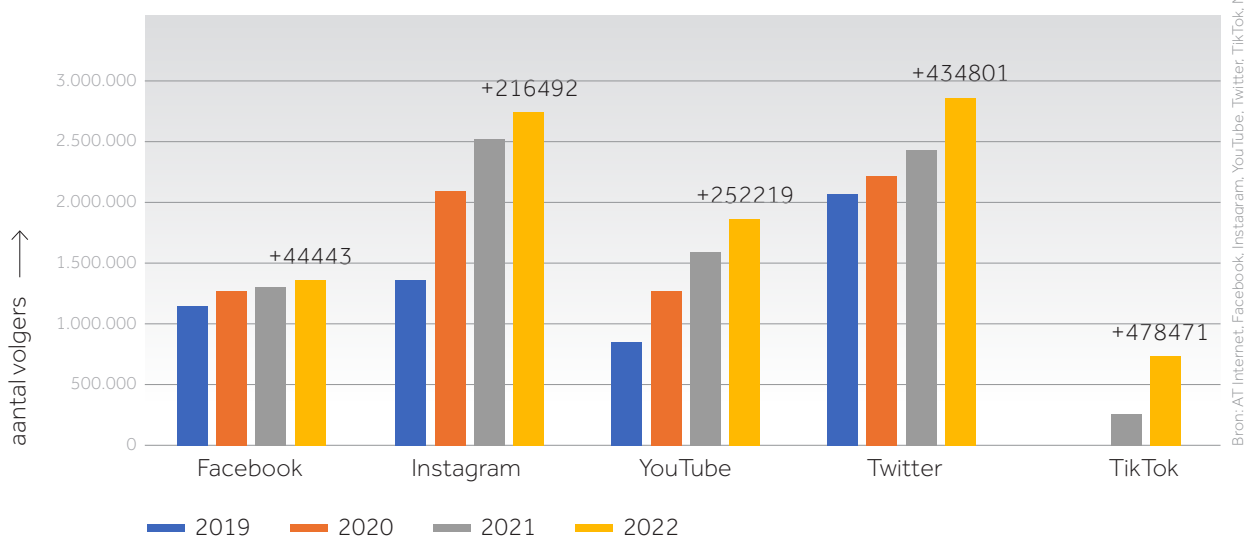

Sociale media

Naast traditionele platformen hebben sociale media zich de afgelopen jaren dermate ontwikkeld dat ze niet meer weg te denken zijn als platformen om nieuws en sport te volgen. De NOS heeft accounts op Facebook, Twitter, Instagram, YouTube en TikTok om het publiek te informeren met nieuws en sport. Het algemene NOS Twitter-account heeft van de sociale media-kanalen waar de NOS actief is nog altijd het hoogste aantal volgers. Dit account eindigde 2022 met 1,74 miljoen volgers. NOS op Facebook heeft eind 2022 bijna 1,2 miljoen volgers.

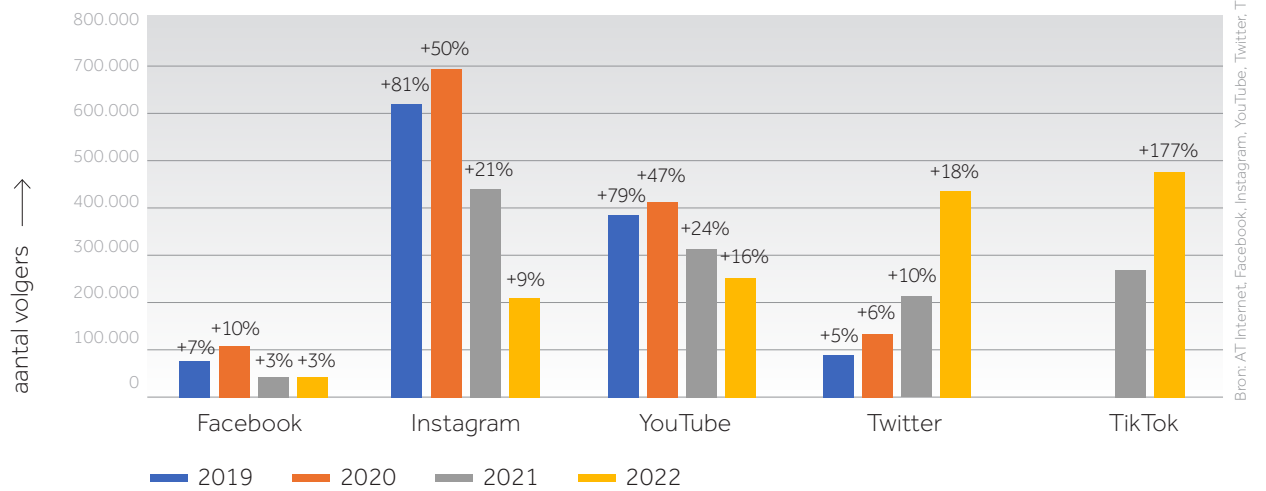
Dit jaar stredden Twitter en TikTok om de titel voor hoogste groei. Beiden met meer dan 400.000 nieuwe volgers. Voor nieuwkomer TikTok is dat een groei van bijna 200%. Jeugdjournaal blijft het grootste kanaal van de NOS op YouTube en is een van de grootste YouTube-kanalen in heel Nederland.

Volgersgroei afgelopen vier jaar

DEEL I DIRECTIEVERSLAG

Groei per jaar (plus groeipercentages)

Aan het in 2020 in werking getreden Klimaatakkoord wil de NOS haar bijdrage leveren als maatschappelijke betrokken organisatie en als werkgever. De kern van onze activiteiten is het verzorgen van media-aanbod voor nieuws, sport en evenementen. Ervoor zorgen dat dit duurzaam gemaakt wordt is belangrijk.

Dit doen wij o.a. door bij alle inkoop- en aanbestedingstrajecten duurzaamheid, waar mogelijk, als criterium standaard toe te passen. De afgelopen jaren zijn o.a. (Europese) aanbestedingen afgerond voor Beveiliging, Elektriciteit, Songfestival, ICT Hardware, Meercamera-faciliteiten, Lichtfaciliteiten en Videofaciliteiten waar duurzaamheid als kwaliteitscriterium is benoemd.

In de gehele bedrijfsvoering zijn de resultaten van deze duurzame inkoop voor de organisatie zichtbaar. Van het verduurzamen van ons wagenpark, het plaatsen van laadpalen, het herinrichten van het printerpark, Fairtrade koffie en thee, hergebruik van koffiemachines, het plaatsen van bijna 500 zonnepanelen tot het scheiden van de afvalstromen.

Voor een duurzaam personeelsbeleid investeren wij in de ontwikkeling van onze inclusieve medewerkers. Dit doen wij vanuit de NOS Academie waarmee we veel ruimte bieden om nieuwe dingen te leren én te doen. Zo kunnen medewerkers een opleiding volgen, conferenties bezoeken of trainingen krijgen die hen inspireren, ontwikkelen en motiveren.

We leven in een tijd waarin verduurzaming een gegeven is en door een groeiende groep mensen normaal en noodzakelijk wordt gevonden. Om die reden is in 2022 een werkgroep gestart. Deze werkgroep onderzoekt of verdere verduurzaming van het gebouw, het productieproces en de werkomstandigheden van de collega's mogelijk is en doet hiervoor voorstellen aan de directie. Voorts beoordeelt de werkgroep de vanuit de collega's aangedragen ideeën en voorstellen. Ook is goede communicatie, met daarin het waarom van de maatregelen, een belangrijk aspect van de activiteiten van de werkgroep.

In 2022 is de NOS-collega's gevraagd naar mogelijke energiebesparende (en duurzame) maatregelen. Hieruit kwamen o.a. het, direct tot uitvoer uitgebrachte, voorstel van het lager zetten van de temperatuur en het op afstand uitschakelen van PC's en een duurzamer aanbod in het bedrijfrestaurant.

In 2023 zal de NOS haar bijdrage aan de 'monitoring, borging en governance' van het Klimaatakkoord (moeten) leveren door het inzichtelijk maken van de CO₂-uitstoot voor woon-werkverkeer en zakelijke kilometers van al haar werknemers.

Balans

Het balanstotaal van de NOS is in 2022 met € 11 mln afgenomen ten opzichte van 2021. Het onderhanden werk is met € 19 mln afgenomen door de in 2022 plaatsgevonden Superevenementen. De vorderingen zijn met € 17 mln gedaald, omdat in het saldo van 2021 vooruitontvangen, maar nog niet betaalde facturen voor sportrechten 2022 zitten. De liquide middelen zijn met € 22,6 mln toegenomen door het vooruitontvangen werkkapitaal voor 2023 van de NPO. De voorzieningen dalen met € 2 mln als gevolg van de onttrekkingen voorziening verlieslatende contracten. De langlopende schulden nemen af door aflossing en het bereiken van de einddatum, half januari 2023, van de hypotheek. De kortlopende schulden nemen af als gevolg van lagere schulden aan leveranciers.

Exploitatieresultaat

De NOS heeft het jaar 2022 afgesloten met een positief exploitatieresultaat na overdracht en belastingen van € 0,2 mln (0,1% van de totale baten).

De NOS krijgt budget toegekend voor haar basisvoorziening en voor geld op schema. Vertrekpunt is in principe een sluitende begroting. Aanvullend budget (Geld op schema) vindt hierop plaats op basis van intekening en toekenning van begrote kosten. De werkelijke kosten kunnen door diverse omstandigheden afwijken van de begroting. Er is een planning & control-cyclus ingericht die deze afwijkingen bewaakt. Deze afwijkingen leiden over het algemeen tot beperkte positieve en/of negatieve resultaten die worden toegevoegd dan wel onttrokken aan de daarvoor bestemde Reserve voor media-aanbod (RMA). Als de RMA boven het door de bindende Regeling Media-reserves bepaalde maximum (€ 5,5 mln; 2021 € 5 mln) uitkomt dan is het bedrag boven dit maximum in het daar opvolgende jaar voor de NOS beschikbaar voor haar eigen programmering. Wordt het meerdere niet aangewend dan vloeit het terug naar de NPO en is het weer beschikbaar voor programmering waarop kan worden ingetekend.

In april 2021 zijn de NOS, de regionale en lokale omroepen gestart met het project 'Versterking lokale journalistiek door samenwerking'. Dit project is een nauwe samenwerking van landelijke, regionale en lokale journalistieke organisaties en heeft als doelstelling om de lokale journalistiek te versterken. Het ministerie van OVC heeft hiervoor een subsidie van € 8,6 mln beschikbaar gesteld voor de periode april 2021 tot medio 2023. De subsidiebijdrage en de kosten van het project zijn opgenomen in het exploitatieresultaat.

Ten opzichte van het voorgaande jaar was er in 2022 sprake van lager toegekende middelen voor media-aanbod (€ 12,5 mln) waartegenover lagere facilitaire lasten (€ 16,3 mln) en lagere rechten (€ 16,3 mln) staan. In 2022 hebben de Olympische winterspelen en het WK voetbal mannen plaatsgevonden. Normaal gesproken zijn de financiering en de kosten in een oneven jaar lager omdat er in een oneven jaar geen superevenementen plaatsvinden. Echter in het jaar 2021 zijn de uitgestelde Superevenementen uit 2020 (EK Voetbal mannen en Olympische Spelen) en het uitgestelde Eurovisie Songfestival uitgezonden.

De programmagebonden eigen bijdragen zijn lager (€ 7,6 mln) omdat in 2021 het Eurovisie Songfestival heeft plaatsgevonden, waardoor er extra opbrengsten als gevolg van productiebijdrage EBU, facilitaire doorbelastingen en verkoop tickets waren.

Lasten personeel in loondienst zijn hoger (€ 6,1 mln) als gevolg van een stijging van het gemiddelde aantal fte's, een cao stijging en een hoger werkgeversaandeel sociale verzekeringswetten en hogere pensioenlasten. Het gemiddeld aantal cao-contracten over 2022 is 38 fte hoger dan over 2021 en

DEEL I DIRECTIEVERSLAG

wordt met name veroorzaakt door het project 'Versterking lokale journalistiek door samenwerking' omdat het in 2022 een volledig jaar betreft. Daarnaast is er in 2022 meer inzet geweest in verband met de oorlog in de Oekraïne, versterking van diverse redacties, vervanging vanwege relatief hoog ziekteverzuim en extra inzet bij superevenementen.

Lasten personeel niet in loondienst zijn hoger (€ 0,4 mln) met name als gevolg van meer inzet door de oorlog in de Oekraïne.

De facilitaire lasten zijn lager (€ 16,3 mln) omdat in 2021 het Eurovisie Songfestival heeft plaatsgevonden. De afschrijvingen zijn hoger (€ 0,1 mln) als gevolg van vervangingsinvesteringen voor studio's. De rechten zijn lager (16,3 mln) door lagere rechten voor voetbal en de superevenementen en een onttrekking aan de voorziening voor verlieslatende contracten. De overige lasten zijn hoger (€ 3,8 mln) met name vanwege de oorlog in de Oekraïne, de Gemeenteraadsverkiezingen, migratiekosten studio's en energie.

De vennootschapsbelasting is lager door minder inkomsten uit nevenactiviteiten, zijnde fragmentenverkoppen.

Het positieve exploitatieresultaat van € 0,2 mln komt geheel ten gunste van de Reserve voor media-aanbod. Hierdoor bedraagt het Eigen vermogen per 31 december 2022 € 14,2 mln en is als volgt samengesteld:

Algemene reserve	€ 11,0
Reserve voor media-aanbod	€ 3,2
	€ 14,2

Financiering, kasstroom en vooruitblik

In 2022 is sprake van een positieve kasstroom van € 22,6 mln. Deze wordt veroorzaakt door een daling van de vorderingen en het onderhanden werk en gereed product. De vorderingen zijn gedaald doordat in het saldo van 2021 vooruitontvangen, maar nog niet betaalde facturen voor sportrechten 2022 zitten. Onderhanden werk en gereed product is gedaald vanwege de rechten voor WK voetbal mannen, dat in 2022 heeft plaatsgevonden.

De stijging van de kortlopende schulden (€ 7,0 mln) wordt veroorzaakt doordat de resterende hypotheekschuld in januari 2023 wordt afgelost en daarmee een kortlopende schuld is geworden. De investeringen bedragen € 7,0 mln en de aflossing op de hypotheek bedraagt € 1,5 mln.

Begin 2022 is gebruik gemaakt van de bancaire kredietfaciliteit, maar is er binnen het maximaal beschikbare bancaire kredietruimte gebleven. De liquiditeitspositie is in 2022 toegenomen waardoor er voor 2023 voldoende liquiditeit beschikbaar is om aan toekomstige betalingsverplichtingen te kunnen voldoen. De liquiditeitsratio (current ratio) is 0,65.

Ten aanzien van de solvabiliteit is het door wettelijke beperkingen niet mogelijk voor de NOS om de ratio (11,7%) te verbeteren, omdat er sprake is van een vaste Algemene Reserve (die het weerstandsvermogen vormt voor onvoorziene tegenslagen en bij hoge uitzondering wordt aangesproken) en de Reserve voor media-aanbod is gemaximaliseerd en alleen is bedoeld om jaarlijkse schommelingen in het resultaat op te vangen.

2023 is gestart met een sluitende begroting, maar de NOS ziet zich geconfronteerd met hogere kosten als gevolg van de oorlog in de Oekraïne, personeel, energie en een hoge inflatie die niet volledig door het achterblijvende accres opgevangen kunnen worden.

DEEL I DIRECTIEVERSLAG

De restschuld van de hypotheek is begin 2023 afgelost. Door werkkapitaalverstrekking en voorfinanciering door de NPO zal het rekening-courantsaldo met de bank in 2023 voor een groot deel van het jaar positief zijn.

Er worden slechts in beperkte mate contracten in vreemde valuta afgesloten waardoor er nagenoeg geen sprake is van valutarisico's.

In 2022 is de nieuwe concessie- en erkenningsperiode voor de landelijke publieke omroep begonnen die duurt tot en met 2026. Toch is er ten aanzien van 2024 en volgende jaren onzekerheid over de financiering van de totale publieke omroep en de stijgende kosten voor o.a. energie, faciliteiten en personeel. Door de geleidelijke afbouw van de commerciële televisiereclamezendtijd op de publieke omroep, zoals is bepaald door het kabinet, is de verwachting dat de STER-inkomsten dalen en daardoor effect hebben op de financiering van de totale publieke omroep. In 2021 en 2022 stegen de STER-inkomsten nog door reclames op televisie en een aantal grote evenementen. Wat de consequenties van de te verwachten afname in de STER-inkomsten zijn, zijn voor de NOS nog niet duidelijk maar leiden naar verwachting niet tot discontinuïteit van het uitvoeren van onze wettelijke taken en de hieraan gekoppelde basisfinanciering.

De continuïteit van onze wettelijke taken voor Sport zijn voor de komende jaren verstevigd. Voor 2024 heeft de NOS namelijk een sublicentie voor de Olympische Spelen van 2024 in Parijs. Begin 2023 konden wij bekend maken dat wij de uitzendrechten voor maar liefst vier toekomstige Olympische Spelen hebben verworven: de Winterspelen van 2026 en 2030 en de Zomerspelen van 2028 en 2032.

Governance

De NOS is een publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan en de taken van de NOS zijn vastgelegd in de Mediawet. Als publieke omroep heeft de NOS van de overheid de taak gekregen alle inwoners van Nederland onafhankelijk en betrouwbaar nieuws aan te bieden en verslag te doen van grote (sport) evenementen.

De bestuurlijke organen van de NOS zijn een directie en een raad van toezicht. De directie legt verantwoording af aan de raad van toezicht. Per 1 december 2011 is een onafhankelijke raad van toezicht benoemd. De raad van toezicht, in 2022 bestaande uit 5 leden, waarvan een voorzitter en een vicevoorzitter, houdt toezicht op het beleid van de directie, op de algemene gang van zaken binnen de NOS en op de pluriformiteit van het media-aanbod van de NOS. Ook staat de raad van toezicht de directie met advies terzijde. De directie, bestaande uit een algemeen directeur en een zakelijk directeur, bestuurt de NOS en is belast met de dagelijkse leiding en het (financiële) beleid van de NOS.

De directie en de raad van toezicht streven naar een evenwichtige verdeling van zetels tussen mannen en vrouwen. De huidige samenstelling van de directie bestaat uit 100% man. De huidige samenstelling van de raad van toezicht met vijf leden bestaat uit 40% vrouw en 60% man.

Binnen de NOS zijn checks & balances in het governance proces opgenomen. Er is sprake van een jaarlijkse herijking van de risicohouding en risicobereidheid van de directie. Hierbij wordt dan ook gelijk het gehele normenkader van de NOS herijkt.

In 2022 heeft de NOS het proces van risicomanagement verder doorgezet, o.a. aan de kant van risico-governance en risicocultuur. Geconstateerd is dat er geen aanpassingen nodig zijn van de eerder vastgestelde risicohouding en risicobereidheid.

Gedragscode Integriteit Publieke Omroep 2021

Sinds 1 juli 2021 geldt de Gedragscode Integriteit Publieke Omroep 2021. Deze gedragscode is van toepassing op alle medewerkers die op basis van arbeidsovereenkomsten werkzaam zijn bij de instellingen die zendtijd hebben verkregen voor landelijke omroep, evenals voor de bestuurders en toezichthouders van deze instellingen. De gedragscode is opgesteld omdat de publieke omroep een maatschappelijke organisatie is die uit algemene middelen wordt gefinancierd, waarbij vertrouwen van de belanghebbenden, goed ondernemerschap, transparantie, integriteit, onafhankelijkheid, betrouwbaarheid en het afleggen van verantwoording essentiële voorwaarden zijn om geloofwaardig te voldoen aan de wettelijke taakopdracht van de publieke omroep.

Als gevolg van de inwerkingtreding van bepalingen van de wet Versterking van het toekomstperspectief van de publieke omroep, is het toezicht op naleving van de code per 1 juli 2021 overgeheveld van de Commissie Integriteit Publieke Omroep (CIPO) naar het Commissariaat voor de Media.

Het Commissariaat voor de Media ziet toe op de handhaving en naleving van de Gedragscode Integriteit Publieke Omroep 2021 bij de publieke omroep middels inbedding in haar bestaande processen. Als onderdeel van haar toezicht en de implementatie van structureel toezicht zijn het afgelopen jaar door het Commissariaat meerdere gesprekken gevoerd met onder andere Raden van Toezicht en de Compliance Officers van de omroepen. Deze gesprekken worden gecontinueerd en geven het Commissariaat inzicht in hoe en in de mate waarin omroepen invulling geven aan de gedragscode.

Tevens bieden de gesprekken het Commissariaat groeiend inzicht in wat er nodig is om een duurzame structurele toezichtstrategie inclusief passend instrumentarium en jaarlijkse toetsingscyclus te ontwikkelen waar het gaat om gedrag en cultuur. Ook de praktijkervaringen die het Commissariaat opdoet in toezicht op delen van de gedragscode dragen daaraan bij.

De verantwoording van de Gedragscode Integriteit Publieke Omroep 2021 moet op een adequate en toegankelijke wijze plaatsvinden. De verantwoording door de NOS over 2022 vindt later dit jaar plaats op onze corporate website www.over.nos.nl.

Medewerkers van de NOS ontvangen jaarlijks een brief waarin de Gedragscode Goed Bestuur en Integriteit Publieke Omroep onder de aandacht wordt gebracht. Hen wordt verzocht een zogenaamde integriteitsverklaring in te vullen. Door omstandigheden is het invullen en verwerken van de verklaringen dit jaar vertraagd. Naar verwachting zal de compliance officer in mei zijn jaarlijkse verklaring kunnen opleveren.

Compliance

De NOS beschikt over een compliance officer die een toetsing uitvoert op het correct naleven van de voorschriften uit Gedragscode Integriteit Publieke Omroep 2021. Het voldoen aan de Mediawet, de aanbestedingsrichtlijnen, de WNT en andere relevante wet- en regelgeving wordt bewaakt door de Juridische afdeling. De compliance officer is het centrale loket voor alle compliance- en integriteitsvraagstukken binnen de NOS. Om een integrale aanpak te realiseren wordt in het managementteam met de directie de keten van governance, risicomanagement en compliance besproken.

Na toetsing door de Belastingdienst heeft de NOS zich in 2016 gekwalificeerd voor het zogenaamde horizontaal toezicht. Daarbij wordt bij twijfel over fiscale vraagstukken in overleg met de Belastingdienst getreden over de wijze van belastingheffing. In de periode 2020-2023 voert de Belastingdienst geleidelijk een aantal veranderingen in het horizontaal toezicht door. Dit heeft tot gevolg dat de NOS voornemens is in 2023 een nieuw individuele convenant voor horizontaal toezicht af te sluiten.

Maatschappelijke relevantie risicomanagement

De NOS is, als grootste onafhankelijke journalistieke organisatie van Nederland, een van de belangrijkste pijlers onder het Nederlandse publieke omroepbestel. De NOS is een maatschappelijke organisatie die de burger via haar programma-aanbod zo goed mogelijk wenst te informeren over wat er in de wereld gebeurt en daarmee een bijdrage te leveren aan inzicht en meningsvorming door de burger. Bij het maken van onze programma-uitingen staan kwaliteit, zorgvuldigheid, betrouwbaarheid, ongebondenheid en pluriformiteit als kernwaarden voorop. Om op deze wijze als NOS blijvend de primaire bron van informatie te zijn voor de Nederlandse burger is het managen van kansen en risico's van groot belang.

In 2022 en in de komende jaren doen zich verschillende ontwikkelingen in de maatschappij en bij het publiek voor, die gevolgen kunnen hebben voor de NOS als onafhankelijke journalistieke media-organisatie zoals:

- De wijzigingen in de wijze waarop het publiek kennisneemt van het nieuws
- De toenemende polarisatie in de maatschappij
- Het licht dalende vertrouwen in nieuws in zijn algemeenheid
- De ontwikkeling in de sportrechtenmarkt
- De toenemende invloed van techbedrijven en concentratie mediabedrijven
- Het toenemende belang van diversiteit en inclusie

Het risicomanagement binnen de NOS draagt er zorg voor dat de risico's als gevolg van deze ontwikkelingen worden beheerd en beheerst. Gezien het belang hiervan heeft de NOS in 2022 het risicomanagement binnen de NOS verder versterkt, waarbij extra aandacht is besteed aan de onderwerpen integriteit en de maatschappelijke en organisatorische impact van o.a. covid-19 en de oorlog in de Oekraïne.

NOS en risicomanagement

De NOS heeft een proces van integraal risicomanagement waarbij rekening gehouden wordt met maatschappelijke ontwikkelingen en interne ontwikkelingen binnen NOS zelf (van buiten naar binnen denken en van binnen naar buiten denken). Bij de initiële inrichting heeft de NOS een keuze gemaakt voor een risicomanagementraamwerk dat vooral aansluit bij de werkwijze en cultuur van de NOS en past bij de organisatieomvang. Zo heeft de NOS gekozen voor het COSO-Enterprise Risk Management (ERM) en het RAVC-model (Risk Appetite Value Chain) voor het concretiseren van het risicomanagementproces aan de ene kant en de risicohouding en risicobereidheid aan de andere kant. De functie van deze modellen is om een gestructureerd proces te doorlopen zodat er procesmatig geen hiaten zijn. Bij de inrichting van het risicomanagementproces is ook rekening gehouden met de Gedragscode Integriteit Publieke Omroep 2021 inzake Governance en Interne beheersing.

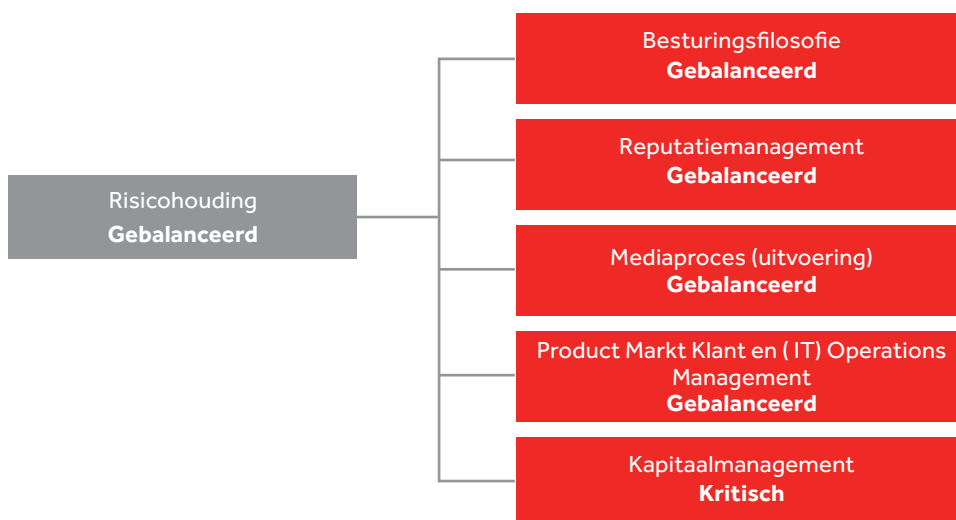
Binnen de NOS zijn twee risicomanagementcycli vastgelegd waarmee verschillende risico's worden geïdentificeerd, beheerst en gemonitord te weten: de strategische risicomanagementcyclus en de operationele risicomanagementcyclus. De cycli maken onderdeel uit van de reguliere planning & control-cyclus van de NOS onder regie van de manager Finance en Risk. In (vrijwel) alle managementreview-gesprekken tussen het management en de directie en de auditcommissie van de raad van toezicht staat risicomanagement op de agenda.

Strategische risicomanagementcyclus

De strategische risicomanagementcyclus behelst onder andere het inrichtingsvraagstuk over risico-governance, risicohouding van het directieteam, risicobereidheidsprincipes en –tolerantie zoals vastgesteld door het directieteam, en de strategische risico's in relatie tot het strategisch plan NOS 2023.

Risicohouding

De risicohouding van de directie van de NOS is volgens het gehanteerde RAVC-model gebalanceerd, met uitzondering van het kapitaalbeleid, dat als kritisch wordt gedefinieerd. Dat betekent dat de NOS ten aanzien van financiële risico's zeer risicomijdend is. De weging van de risicohouding is gedaan op een vijfpuntsschaal van: nul, kritisch, gebalanceerd, opportuun en maximaal.

Risicobereidheidsprincipes

De risicobereidheid gaat over de aard, omvang en mate waarin de NOS bereid is risico's te lopen bij het realiseren van haar doelstellingen. Deze bereidheid is op basis van de risicohouding gedefinieerd en heeft geleid tot een aantal ondernemingswaarden die uitgangspunt zijn bij het gevoerde beleid. De risicobereidheidsprincipes zijn onder andere een van de toetsstenen van ons normenkader, tezamen met de risicohouding en de materiële risico's.

Strategische risico's

Voor het proces van het strategisch risicomanagement is de relatie gelegd met het strategisch beleidsplan (SBP) 2022 – 2026. De risico's zijn bepaald aan de hand van verschillende thema's en risicocategorieën en zijn gewogen aan de hand van een vijfpuntsschaal, door middel van het bepalen van de mate van de kans dat een risico zich voortdoet én de mate van impact van het risico. In de risicokaart is het gemiddeld gewogen bruto (voor beheersmaatregelen) en netto (na beheersmaatregelen) risico per thema uiteengezet. De thema's en de hieruit volgende netto-risico's sluiten aan bij de door de directie (eerder) vastgestelde gebalanceerde risicohouding. Dit betekent dat regelmatig risicogericht de risico's en de rendementen afgewogen worden.

Operationele risicomanagementcyclus

De operationele risicomanagementcyclus ziet op het expliciteren en beheersen van de operationele organisatierisico's, compliance risico's en financiële-, fiscale- en frauderisico's die aanwezig kunnen zijn in de organisatie.

Voor de operationele risicomanagementcyclus heeft de NOS de strategische risico's, volgend uit het strategisch beleidsplan, gekoppeld aan de operationele risico's waardoor de strategie gelinkt wordt aan de operatie. Voor de actualisering van het risico-overzicht zijn de volgende stappen genomen:

1. Gesprekken met afdelingsmanagers over de belangrijkste operationele risico's en deze koppelen aan de strategische thema's, risico's en beheersmaatregelen.

Daarnaast is aan de afdelingsmanagers gevraagd om in hun jaarplannen voor 2023 (vooruitkijkend) op te nemen hoe zij een bijdrage kunnen leveren aan de strategische thema's van de NOS. Dit vooruitkijken is een nieuw onderdeel van de risicomanagementinrichting

2. Als onderdeel van het operationeel risicoproces wordt frequent in de financiële overleggen één risico van diverse programma-, ondersteunende- en stafafdelingen besproken. Zo zijn o.a. de risico's met betrekking tot veiligheid van medewerkers, verkrijgen van belangrijke sportrechten, ziekteverzuim binnen de gehele organisatie en cybercriminaliteit besproken.

Overige risicomanagementgebieden

Fiscale risico's

Sinds 2016 heeft de NOS een convenant horizontaal toezicht met de belastingdienst. Vanuit dit convenant wordt, bij twijfel over fiscale vraagstukken, overlegd met de Belastingdienst over de wijze van belastingheffing. In de periode 2020-2023 heeft de Belastingdienst geleidelijk een aantal veranderingen in het horizontaal toezicht doorgevoerd. Dit heeft tot gevolg dat de NOS in 2022 haar Fiscaal Statuut, het Risicoprofiel en Fiscaal Risico Register heeft opgesteld om in 2023 een nieuw individueel convenant voor horizontaal toezicht af te sluiten.

Financiële verslaggevingsrisico's

De financiële verslaggevingsrisico's betreffen de risico's en onzekerheden die van invloed zijn op de betrouwbaarheid van de interne en externe financiële verslaggeving. De NOS onderkent risico's ten aanzien van het behoud van kennis van de van toepassing zijnde financiële verslaggevingsregels en de toepassing daarvan. Om deze risico's af te dekken zijn maatregelen getroffen door het up-to-date houden van de kennis van de (financiële) medewerkers, continuïteit in de bezetting van het NOS-controllers team en controle van gerapporteerde cijfers door onze externe onafhankelijke accountant.

Voor de toelichting op de financiële instrumenten wordt verwezen naar de Toelichting bij de balans.

Liquiditeit

De NOS bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen- en prognoses en ziet erop toe dat er steeds voldoende financiering beschikbaar is om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Daarnaast doet de NOS aan actief werkkapitaalbeheer.

Frauderisico's

De NOS kent een structuur die toeziet op het frauderisico. Deze structuur bestaat uit procedures, beleid en functies, waarbij de werking van de procedures en de uitvoering van het beleid onderdeel zijn van de risicogesprekken binnen de organisatie en functionele verantwoordelijkheid en uitvoering gescheiden wordt waar mogelijk is. Ook is er thematisch aandacht voor het frauderisico hierbij worden door de risicomanager risicoanalyses uitgevoerd op de mogelijke risico's. Deze fraudepreventie wordt gedaan aan de hand van verschillende methoden die worden ingezet met als doelstelling het verlagen van frauderisico's. De afgelopen jaren is gebruik gemaakt van een fraude driehoek, rapportages volgens de NBA risicofactoren, vragenlijsten en modellen met fraudepreventie categorieën. Hierbij spelen de Gedragscode Integriteit Publieke Omroep 2021, het Huis van Klokkenluiders, interne gedragscodes, een planning & control cyclus en interne controles een grote rol. Hierover worden directie en raad van toezicht geïnformeerd in aanwezigheid van de externe accountant.

Risicomangement- cyclus	NOS Cyclus	Frequentie	Riskgovernance
Strategische risicomangement	Strategische Beleidsplan	Jaarlijkse update en 4/5-jaarlijks vernieuwing	Directieteam en raad van toezicht
	Risicoprofiel en normenkader	Risicoprofiel bepaling en bewaking: Jaarlijkse herijking, tenzij er een specifieke aanleiding is.	Faciliterend: risicoteam
		Risicohouding Risicobereidheidsprincipes Risicotolerantie Strategische risico's Strategische beheersing Scenario planning	
Operationele risicomangement	Visiegesprekken en hieraan gekoppeld de jaarplannen van de afdelingen en de risicomatrix	Risicomonitoring met een frequentie, afhankelijk van welk risico, van dag, maand, kwartaal, half jaar of jaar.	Directieteam, management en risicoteam
		Uitwerking: Operationele risico's, Operationele beheersing en themarisico's en beheersing	
	Fiscaal risicobeleid	Risicomonitoring afhankelijk van fiscaal- gebied met een jaarlijks update belastingdienst.	Risicospecialisten fiscaliteiten en risicoteam

Structuur risicomanagement

Compliance risico's

Binnen de NOS is er op een gestructureerde wijze aandacht voor mogelijke risico's ten aanzien van het niet voldoen aan wet- en regelgeving, interne gedragscodes en integriteitszaken.

Richtlijnen

De NOS voldoet aan de Richtlijnen voor de jaarrekening RJ-400:110, Handboek Financiële Verantwoording landelijke publieke media-instellingen, NPO en Ster 2022 van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en de Gedragscode Integriteit Publieke Omroep 2021 en de beleidsregels van het Commissariaat voor de Media. De NOS heeft een gestructureerd proces ingericht om compliant te zijn aan de eisen van de RJ en het Handboek. Zo zijn de voornaamste risico's en onzekerheden in het jaarverslag weergegeven en zijn daarbij de strategische, operationele, financiële verslaggevings- en wettelijke risico's meegewogen.

Wet- en regelgeving

De NOS is onderhevig aan risico's ten aanzien van het naleven van wet- en regelgeving. Om deze naleving te waarborgen is een compliance officer benoemd.

Samenwerkingsverbanden

De NOS heeft geen langdurige samenwerkingsverbanden met derden buiten het omroepbestel.

Aansprakelijkheid en claims

Gelet op de complexe omgeving waarin de NOS zich beweegt, is het onontkoombaar dat geschillen zich voordoen. In de jaarrekening is rekening gehouden met de verwachte financiële effecten daarvan.

Integriteitszaken

Een extern vertrouwenspersoon heeft volledig onafhankelijk en onder strikte vertrouwelijkheid een inventarisatie naar mogelijk grensoverschrijdend gedrag bij NOS Sport uitgevoerd. Deze inventarisatie is in maart 2023 afgerond. Als gevolg van de uitkomsten is in goed onderling overleg besloten dat de hoofdredactie van NOS Sport per 12 maart 2023 terugtreedt. Op korte termijn wordt een interim-hoofdredacteur aangesteld, die aanblijft totdat een nieuwe hoofdredacteur is geworven, waarna een nieuwe hoofdredactie wordt samengesteld.

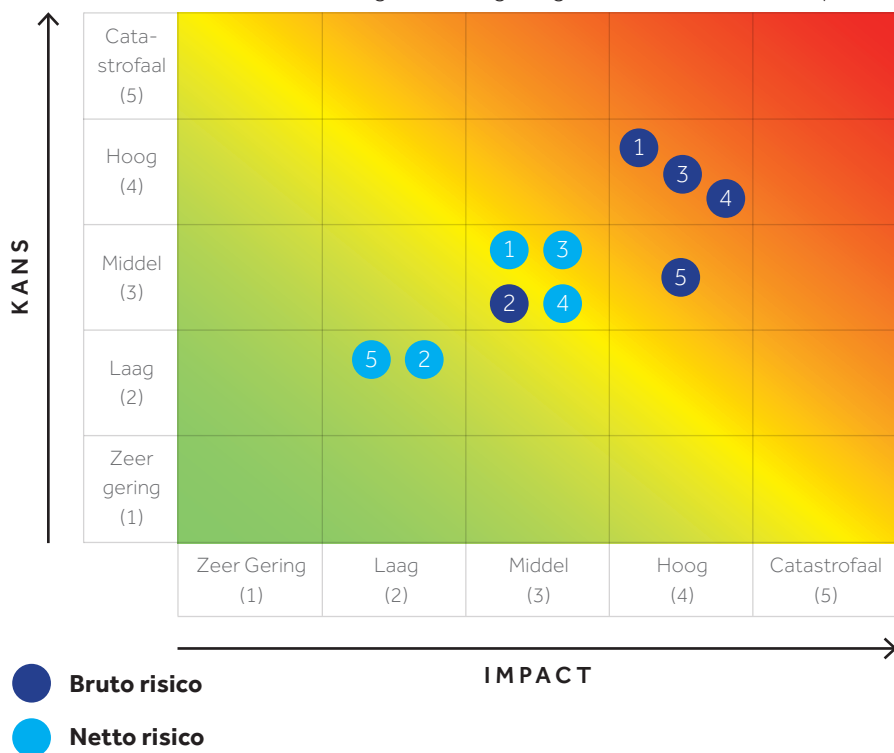
Verantwoording strategisch en operationeel risicomanagement

Aan de hand van de strategische thema's Bereik, Vertrouwen, Rechten, Techomgeving en Organisatie uit het strategisch beleidsplan 2022-2026 zijn de belangrijkste strategische risico's en de beheersing daarvan toegelicht en besproken met directie en raad van toezicht.

Risicocycclus

Nr	Thema	Risicocategorie	Risico's per thema
1	Bereik	Reputatierisico's Continuïteitsrisico's Journalistieke risico's	Gebrek aan diversiteit, veranderend medialandschap, polarisatie
2	Vertrouwen	Reputatierisico's Continuïteitsrisico's Journalistieke risico's	Weerstand publieke instanties, sentiment van onbetrouwbare journalistiek
3	Rechten	Reputatierisico's Continuïteitsrisico's Journalistieke risico's	Einde activiteiten sportrechtenmarkt
4	Tech-omgeving	Positioneringsrisico Journalistieke risico's Reputatierisico's Continuïteitsrisico's	Invloed techbedrijven, cyberrisico's, privacy issues
5	Organisatie	Financiële risico's Welzijnsrisico voor medewerkers Continuïteitsrisico's Journalistieke risico's	NOS als werkgever onvoldoende aantrekkelijk, welzijnsrisico's medewerkers, onvoldoende financiële middelen

In onderstaande risicokaart is het gemiddeld gewogen bruto en netto risico per thema uiteengezet.

Over de 15 belangrijkste *operationele* risico's en de beheersing daarvan is gerapporteerd in de operationele risicomanagement rapportages over 2022 aan de hand van de hiervoor vermelde strategische thema's uit het strategisch beleidsplan 2022-2026.

Om de operationele risico's te mitigeren zijn diverse beheersmaatregelen verankerd in de dagelijkse operationele activiteiten van de NOS.

Teneinde de jaarrekening zinvol te kunnen interpreteren, verschaft het bestuursverslag conform RJ 400.108 informatie over de Nederlandse Omroep Stichting (NOS).

Conform RJ 400.122 is in het bestuursverslag ook informatie opgenomen over de toepassing van de Gedragscode Integriteit Publieke Omroep 2021, die fungeert als gedragscode. Het bestuursverslag voldoet aan de specifieke voorschriften van Principe 7 van de Gedragscode Integriteit Publieke Omroep 2021. Principe 7 betreft de openbare verantwoording door het bestuur en de raad van toezicht van de Nederlandse Omroep Stichting (NOS) van hun functioneren. Principe 7 is door de raad van bestuur van de NPO op grond van het bepaalde in artikel 2.3, tweede lid, juncto artikel 2.10, tweede lid, aanhef en onder c, en artikel 2.60, eerste lid, Mediawet 2008 bindend vastgesteld voor de landelijke publieke media-instellingen.

Het bestuursverslag voldoet ook aan de beleidsregels van het Commissariaat van 26 september 2017 ten aanzien van de governance en interne beheersing van de NPO, de RPO en de landelijke en regionale publieke media-instellingen (Stcrt. 2017, 57731).

Ondertekend door de directie en de raad van toezicht.

Hilversum, 12 april 2023

Directie

Gerard Timmer, algemeen directeur

Geert Hofman, zakelijk directeur

Raad van toezicht

Rob van Gijzel, voorzitter

Adriana Esmeijer, vicevoorzitter

Bart Brouwers

Jaya Baloo

Ton de Jong

Inleiding

De raad van toezicht van de NOS voert zijn mediawettelijke en statutaire taken uit met inachtneming van de bepalingen, opgenomen in de 'Gedragscode Integriteit Publieke Omroep 2021' en de beleidsregels van het Commissariaat voor de Media over de governance en interne beheersing. De taken van de raad van toezicht zijn vastgelegd in de Mediawet en de statuten van de NOS: de raad van toezicht houdt toezicht op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in de stichting. In het bijzonder ziet hij toe op de interne pluriformiteit van de stichting en de pluriformiteit van het media-aanbod van de stichting. Tevens houdt hij toezicht op het functioneren van de stichting binnen het geheel van de landelijke publieke mediadienst en op het afleggen van verantwoording aan de Nederlandse samenleving door de stichting. De raad heeft drie commissies ingesteld die hem van advies dienen bij de uitvoering van zijn taken: de auditcommissie, de mediacommissie en de remuneratiecommissie.

In 2022 vergaderde de raad van toezicht als geheel vijf keer met de NOS-directie. Zoals elk jaar was daarnaast sprake van regelmatige contacten en ontmoetingen, onder andere via conference calls, tussen (leden van) de raad van toezicht en de NOS-directie over diverse actuele onderwerpen. De raad had voorts ontmoetingen en besprekingen met de leiding van de verschillende afdelingen, waaronder een kennismakingsgesprek met de nieuwe Hoofdredacteur Nieuws, Giselle van Cann, de ondernemingsraad en andere NOS-functionarissen, zoals de risicomanager en de compliance officer, als ook met de externe accountant.

In het bijzonder heeft de raad van toezicht zich door de manager Marketing & Communicatie laten informeren over het project merkpositionering en -bewaking, met daarin de acties die de NOS onderneemt om ervoor te zorgen dat zij het sterke merk blijft dat zij op dit moment is. Ook is de raad door de afdeling Digitale Media geïnformeerd over het (digitale) innovatietraject van de NOS. In samenwerking met het bureau FreedomLab is door de Innovation Board van de NOS een innovatie-agenda opgesteld en zijn innovatie-speerpunten geformuleerd op grond van enkele toekomstscenario's voor het medialandschap. Bij de uitwerking van die scenario's zijn de kernwaarden van de NOS (betrouwbaarheid, onafhankelijkheid en bereik) leidend. Voorts heeft de raad in april 2022 gesproken met Paul Tang, europarlementariër, over de impact van de mondiale techbedrijven op consumenten en lokale mediabedrijven, in het bijzonder de NOS, en de maatregelen die in Europa worden besproken om de macht van deze techbedrijven aan banden te leggen (via de Digital Markets Act en de a.s. Digital Services Act).

Samenstelling en taakverdeling raad van toezicht

De raad van toezicht bestond in 2022 uit Rob van Gijzel, Adriana Esmeijer, Bart Brouwers, Jaya Baloo en Ton de Jong. Met uitzondering van Jaya Baloo, die per 30 september 2021 is toegetreden tot de raad, zijn alle leden per 1 december 2022 op voorstel van de raad door de staatssecretaris van OCW herbenoemd voor een tweede termijn van 4 jaar.

De taakverdeling van de leden van de raad is als volgt:

- Voorzitter van de raad: Rob van Gijzel; plv. voorzitter: Adriana Esmeijer
- Voorzitter auditcommissie: Ton de Jong; lid: Jaya Baloo
- Voorzitter mediacommissie: Bart Brouwers; lid: Jaya Baloo
- Voorzitter remuneratiecommissie: Rob van Gijzel; lid: Adriana Esmeijer

De raad van toezicht heeft in januari 2022 het rooster van aftreden vastgesteld.

Ingevolge de daarvoor geldende regelgeving worden de (neven-)functies van de leden van de raad opgenomen in een openbaar register, dat wordt gepubliceerd op de corporate site van de NOS (over.nos.nl). De nevenfuncties van de raad worden beoordeeld door de compliance officer met het oog op mogelijke tegenstrijdige belangen.

Evaluatie functioneren

In het najaar van 2021 heeft de raad een zgn. zelfevaluatie gehouden van het eigen functioneren en dat van de directie. De raad heeft zich voorgenomen een dergelijke evaluatie opnieuw te houden in het voorjaar van 2023.

In december 2022 heeft de remuneratiecommissie namens de raad van toezicht het jaargesprek gevoerd met de (leden van de) NOS-directie.

Veilige werkomgeving

De raad van toezicht heeft zich met regelmaat door de NOS-directie laten informeren over de maatregelen die bij de NOS en publieke omroep breed worden getroffen om een veilige werkomgeving voor alle collega's te garanderen. Naast de maatregelen die bij de NOS op dit vlak al langer bestaan (er zijn heldere gedragsregels, die voor de collega's in een aansprekend filmpje worden uiteengezet, er is een toolkit, met een samenvatting van het beleid omgangsvormen en er is een goed contact met de vertrouwenspersonen) is medio 2022 het NOS-brede inclusiviteitsprogramma "Samenwerken aan verschil" van start gegaan.

Het bekend worden van de misstanden bij The Voice en in het bijzonder bij De Wereld Draait Door heeft ertoe geleid dat ook binnen de NOS, in het bijzonder in het laatste kwartaal van het jaar, signalen van ongewenst gedrag zijn ontvangen, op grond waarvan de NOS-directie heeft besloten een inventarisatie door een extern vertrouwenspersoon te laten uitvoeren naar mogelijk grensoverschrijdend gedrag.

Deze inventarisatie is in maart 2023 afgerond. Als gevolg van de uitkomsten hiervan heeft de directie in goed onderling overleg met de leden van de hoofdredactie besloten dat de hoofdredactie per direct teruggetrokken is.

Ook zal in januari 2023 een speciaal programma voor leidinggevendenden van start gaan waarin leidinggevendenden zullen worden getraind in het herkennen van en handelen bij eventueel ongewenst gedrag.

De raad is nauw betrokken bij de vervolgstappen die ter zake worden genomen.

Positie NOS in het bestel

De raad heeft intensief met de NOS-directie overlegd over de wijze waarop de NOS zich moet manifesteren in het gesprek over de ontwikkeling van het publieke omroepbestel, waarbij de raad van oordeel is dat het verschil in opdracht van de taakomroepen enerzijds en de ledenomroepen anderzijds een verschillende benadering van de twee soorten omroepen door OCW en NPO rechtvaardigt. De raad heeft daarbij vastgesteld dat het huidige gesprek binnen de publieke omroep en met OCW over de legitimatiecriteria voor de ledenomroepen weliswaar van groot belang is voor een in de toekomst beheersbaar bestel, maar dat de NOS zich in die discussie vooral dient te focussen op het versterken van de (neutrale) publieke journalistiek in Nederland.

Samenwerking

Wat betreft de samenwerking met de NTR, heeft de raad van toezicht in juni 2022 de resultaten van één jaar alliantie besproken, op basis van de door de directies van NOS en NTR gehouden evaluatie. De raad heeft daarbij het volgende vastgesteld:

- Bij het aangaan van de alliantie tussen NOS en NTR is geen einddoel geformuleerd, anders dan de intensivering van in het bijzonder de programmatische samenwerking;
- NOS en NTR opereren binnen de alliantie als gelijkwaardige partners, zowel in het gezamenlijke directieoverleg als op de terreinen waar de samenwerking gestalte krijgt;
- Deze samenwerking wordt door beide partijen als natuurlijk ervaren;
- De ontwikkeling binnen de NOS van een afdelingsoverstijgend platform voor de ontwikkeling van programma-ideeën wordt verkend, gestoeld op een bij de NTR al bestaand initiatief;

Vanuit de raad is geopperd om intensiever aandacht te geven aan de mogelijkheden van samenwerking tussen NTR-Educatie (School-tv) en het Jeugdjournaal.

De raad heeft in april 2022 ingestemd met de vorming van een alliantie met de regionale omroepen. Deze alliantie creëert de ruimte om de journalistieke uitgangspunten en de journalistieke visie van de NOS en de regionale omroepen gelijk te leggen. Het streven is een verhoging van de kwaliteit en het bereik, door de samenwerking aan de voorkant van het journalistieke proces te intensiveren. Door een verbinding van de infrastructuur, het uitwisselen van de agenda's, de aandacht voor thema's, evenementen etc.

De raad van toezicht heeft met instemming kennisgenomen van het door NOS, RPO en NLPO gezamenlijk aan de staatssecretaris aangeboden plan voor de bouw van het "huis voor de publieke journalistiek": het is één van de hoofdambities van de NOS voor de komende jaren.

Uit contacten met OCW is gebleken dat OCW dit plan omarmt. De voorgestelde verlenging met 2 jaar van de lopende pilot versterking lokale omroep geeft ruimte om het huis te gaan bouwen. In januari 2023 is een eerste strategiedag worden houden, met name om de plannen te synchroniseren met deze pilot.

Pluriformiteit NOS-aanbod

Eén van de wettelijk taken van de raad van toezicht is het toezien "op de interne pluriformiteit van de stichting en de pluriformiteit van het media-aanbod van de stichting". De raad vult die taak in door middel van het instrument van zelfevaluatie door de redacties. Met als doel de raad inzicht te geven in de mate waarin de redacties instrumenten voorhanden hebben én gebruiken om de pluriformiteit van de berichtgeving te waarborgen.

In voorgaande jaren zijn de nieuws- en sportredactie door de raad uitgenodigd om een dergelijk zelfevaluatie te organiseren. Begin 2023 zal op voorstel en onder begeleiding van de mediacommissie deze zelfevaluatie plaatsvinden bij Evenementen.

De uitkomsten van deze zelfevaluaties zijn een terugkerend thema in de gesprekken die de raad voert met de hoofdredacties.

Sportrechten

De raad deelt de zorg van de NOS-directie over de beschikbaarheid van rechtenpakketten voor de NOS op de lange termijn. Deze zorg is toegenomen nu het er op lijkt dat het via een app openbaar maken van wedstrijden die op de zgn. evenementenlijst van de Mediawet staan, een construct kan zijn om aan de voorwaarde te voldoen van beschikbaarheid voor 75% van de Nederlandse bevolking. Doorredenerend zet dit de deur open voor (veelal buitenlandse) betaal-tv en streaming partijen zonder landelijke dekking om aan bepalingen van de Evenementenlijst te voldoen. De Evenementenlijst biedt dan geen bescherming meer voor de consument. Dat zal iets doen met de beleving van sport.

De raad is met de NOS-directie van oordeel dat dit scherpe aandacht behoeft.

Jaarrekening, jaarplan en begroting

In zijn vergadering van april heeft de raad van toezicht, daartoe geadviseerd door de auditcommissie, kennisgenomen van het accountantsverslag 2021 en heeft hij het jaarverslag 2021, met daarin opgenomen de jaarrekening 2021, goedgekeurd.

In december 2022 heeft de raad de NOS-begroting 2023 goedgekeurd, kennisgenomen van de afdelingsjaarplannen en een eerste bespreking gewijd aan het NOS Jaarplan voor 2023. Deze bespreking is in de februarivergadering van 2023 voortgezet.

Risicomanagement

In april 2022 heeft de raad van toezicht kennisgenomen van de rapportage over 2021 van de risicomanager over het strategische risico-traject. Hij heeft deze strategische risico's, die zijn gebaseerd op het in 2021 vastgestelde strategische beleidsplan, in september 2022 vastgesteld. Zie verder de paragraaf risicomanagement en compliance in dit jaarverslag.

Integer en onafhankelijk handelen

In april 2022 heeft de raad van toezicht met instemming kennisgenomen van de jaarrapportage van de compliance officer, wat betreft diens bevindingen over het naleven door de NOS-medewerkers van de Gedragscode Integriteit Publieke Omroep. Uit deze verklaring is de raad van toezicht gebleken dat bij de NOS volgens de bepalingen van deze code wordt gehandeld.

Commissies

De auditcommissie heeft in 2022 vijfmaal vergaderd, in het bijzonder over de onderwerpen die hierboven zijn genoemd en voor zover deze tot haar taakgebied behoren.

De mediacommissie heeft een begin gemaakt met de in de eerste helft 2023 geplande zelfevaluatie Evenementen.

De remuneratiecommissie heeft eind 2022 ten behoeve van de raad van toezicht de statutair geregelde evaluatie van het functioneren van de directie op zich genomen.

Tot slot

De raad wil dit verslag afsluiten met, zoals hij dat dit jaar al eerder heeft gedaan, het uiten van zijn grote waardering voor de wijze waarop de NOS-collega's zich ook dit jaar van hun belangrijke taak hebben gekweten. Dit geldt zowel de dagelijkse nieuwsvoorziening, met in het bijzonder ook de verslaggeving van de oorlog in Oekraïne, als de (sport-)evenementenverslaggeving. Het aanbod van de NOS komt tegemoet aan een grote behoefte bij de Nederlandse bevolking.

De raad van toezicht dankt alle NOS-medewerkers voor hun inzet, die ook in 2022 heeft geleid tot indrukwekkende prestaties.

De noodzaak en het belang van de onafhankelijke nieuwsvoorziening als ook die van de sport- en evenementenprogrammering van de NOS, is daarmee in 2022 wederom overtuigend bewezen, hetgeen wordt gestaafd door de in het Digital News Report 2022 bevestigde hoge waardering die de NOS van de Nederlandse bevolking ondervindt en de bereikcijfers, zoals opgenomen in het directieverslag hiervóór.

Hilversum, 12 april 2023

Raad van toezicht

Rob van Gijzel, voorzitter

Adriana Esmeijer, vicevoorzitter

Bart Brouwers

Jaya Baloo

Ton de Jong

DEEL III

JAARREKENING BALANS

Na bestemming exploitatiesaldo (bedragen x 1.000 euro)

Activa		31 december 2022	31 december 2021
Vaste Activa			
Materiële vaste activa	1		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen		37.330	36.111
Technische installaties		4.376	3.980
Andere vaste bedrijfsmiddelen		8.344	5.983
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering		2.240	1.884
Niet aan bedrijfsuitoefening dienstbaar		4.858	7.241
		57.148	55.199
Viottende activa			
Onderhanden werk en gereed product			
m.b.t. media-aanbod	2	21.185	39.691
		21.185	39.691
Vorderingen			
Handelsdebiteuren	3	1.513	926
Overige vorderingen	4	15.723	32.892
		17.236	33.818
Liquide middelen			
	5	25.854	3.291
		25.854	3.291
		121.423	131.999

DEEL III

JAARREKENING

Passiva		31 december 2022	31 december 2021
Eigen vermogen	6		
Algemene reserve		10.962	10.962
Reserve voor media-aanbod		3.209	2.998
		14.171	13.960
Voorzieningen	7		
Overige voorzieningen		8.110	10.358
		8.110	10.358
Langlopende schulden	8		
Schulden aan kredietinstellingen		-	7.041
		-	7.041
Kortlopende schulden	9		
Overgedragen reserve media-aanbod		-	-
Schulden aan kredietinstellingen		7.064	2.648
Schulden aan leveranciers		30.597	46.589
Belastingen en premies sociale verzekeringen		5.235	9.072
Overige schulden		56.246	42.331
		99.142	100.640
		121.423	131.999

DEEL III
JAARREKENING **EXPLOITATIEREKENING**

(bedragen x 1.000 euro)

		2022	2021
Baten			
Media-aanbod	10		
- Vergoedingen OCW	11	225.841	237.132
- Omroepbrede Middelen	12	450	468
- Inzet overgedragen reserve media-aanbod	13	-	1.177
Subtotaal baten media-aanbod		226.291	238.777
Programmagebonden eigen bijdragen	14	6.366	13.989
Opbrengst overige nevenactiviteiten	15	2.509	2.458
Barteringbaten	16	28	113
Som der bedrijfsopbrengsten		235.194	255.337
Lasten			
Lasten personeel in loondienst	17	73.629	67.499
Lasten personeel niet in loondienst	18	10.719	10.274
Facilitaire lasten (exclusief afschrijvingen)	19	33.128	49.450
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	20	5.018	4.907
Rechten	21	90.562	106.905
Barteringslasten	16	34	137
Overige lasten	22	21.754	17.917
Som der bedrijfslasten		234.844	257.089
Bedrijfsresultaat		350	-1.752
Financieel resultaat	23	-64	-132
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening		286	-1.884
Vennootschapsbelasting	24	-75	-118
Over te dragen reserve media-aanbod	25	-	-
Exploitatieresultaat na overdracht en belastingen		211	-2.002

KASSTROOMOVERZICHT

(bedragen x 1.000 euro)

		2022	2021
I Kasstroom uit operationele activiteiten			
Exploitatieresultaat		211	-2.002
Aanpassen voor:			
- Afschrijvingen vaste activa	1	5.018	4.907
- Mutatie voorzieningen	7	-2.248	2.982
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten		2.981	5.887
Mutatie onderhanden werken		18.506	15.883
Mutatie vorderingen		16.582	-22.576
Mutatie kortlopende schulden	9	-7.085	-12.539
Netto kasstroom uit operationele activiteiten		30.984	-13.345
II Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings in materiële vaste activa	1	-6.967	-3.925
Desinvesterings in materiële vaste activa	1	-	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-6.967	-3.925
III Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Aflossing langlopende schulden	8	-1.454	-1.483
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-1.454	-1.483
Mutatie liquide middelen			
	5	22.563	-18.753
Liquide middelen einde boekjaar		25.854	3.291
Liquide middelen begin boekjaar		3.291	22.044
Mutatie liquide middelen		22.563	-18.753

Algemeen

De stichting is op 1 januari 2009 opgericht met de naam stichting Nederlandse Omroep Stichting en statutair gevestigd te Hilversum aan Journaalplein 1. In het verlengde van de wijziging van de Mediawet draagt de stichting per 29 april 2010 de naam Nederlandse Omroep Stichting, bij afkorting aangeduid als NOS, Kamer van Koophandel nummer 32142157.

Activiteiten

De NOS verzorgt media-aanbod voor de landelijke publieke mediadienst op basis van de Mediawet op het gebied van nieuws, sport en evenementen dat zich bij uitstek leent voor gezamenlijke verzorging. Daarnaast verzorgt de NOS teletekst voor de landelijke publieke mediadienst.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2022, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2022.

Toegepaste standaarden

Op de jaarrekening zijn de bepalingen en inrichtingseisen van toepassing zoals deze zijn vastgelegd in BW2 Titel 9, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en de jurisprudentie. Nadere uitwerking hiervan wordt gegeven in het Handboek Financiële verantwoording landelijke publieke media-instellingen, NPO en Ster 2022 (hierna Handboek) en is een ministeriele regeling op grond van artikel 2.172, derde lid, Mediawet 2008, uitgegeven door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Op grond van artikel 2.172, eerste lid MW 2008, is Titel 9 van het Tweede Boek van het Burgerlijk Wetboek (hierna te noemen BW 2 Titel 9) van toepassing op de landelijke publieke media-instellingen met dien verstande dat zij de winst- en verliesrekening vervangen door een exploitatierekening. Op de exploitatierekening zijn de bepalingen omtrent de winst- en verliesrekening zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing. Bij toepassing van de omvangscriteria volgens de artikelen 396 en 397 Boek 2 BW dient het begrip netto-omzet te worden geïnterpreteerd als de totale baten (inclusief subsidies en bijdragen van derden) van de publieke media-instelling.

Wanneer sprake is van afwijkingen tussen BW 2 Titel 9, het Handboek, de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving en jurisprudentie, dan weegt in juridisch opzicht BW 2 Titel 9 het zwaarst, vervolgens het Handboek –als zijnde een ministeriële regeling– en daarna jurisprudentie en de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Rechtmatigheid

Alle financiële transacties voortvloeiend uit de bedrijfsactiviteiten en de bijbehorende financiële beheermiddelen, worden getoetst op basis van richtlijnen zoals opgenomen in de Mediawet, het Handboek Financiële verantwoording landelijke publieke media-instellingen, NPO en Ster 2022 en andere relevante wet- en regelgeving.

DEEL III

JAARREKENING

Verbonden Partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de NOS en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. In maart 2022 zijn de meeste overheidsmaatregelen naar aanleiding van de pandemie covid-19 opgeheven. De continuïteit van de onderneming is tijdens de pandemie niet in het geding geweest.

Resultaatbestemming

Een positief of negatief exploitatieresultaat komt respectievelijk ten gunste of ten laste van de Reserve voor media-aanbod. Aan de Reserve voor media-aanbod zit een maximum en indien het maximum is bereikt wordt het meerdere verantwoord op de balans onder de Kortlopende schulden onder de post Overgedragen reserve media-aanbod. Indien de Overgedragen reserve media-aanbod in het daaropvolgende jaar niet ingezet wordt, vloeit dit terug naar de NPO.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VAN BALANS EN EXPLOITATIEREKENING

Algemeen

Activa en passiva worden tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen.

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Pensioenvoorzieningen worden gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Baten en lasten, waaronder de baten Media-aanbod verstrekt door de NPO, worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Hierbij wordt het Handboek gevolgd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van de onderneming. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

DEEL III

JAARREKENING

In deze jaarrekening zijn met name schattingen toegepast bij de waardering van materiële vaste activa, de bepaling van voorzieningen (pensioenen, afvloeiing, groot onderhoud, loopbaanadvies, oninbare vorderingen), alsmede de nog te ontvangen facturen.

Omrekening van vreemde valuta

Vreemde-valutavorderingen, schulden en verplichtingen worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode worden in de jaarrekening verwerkt tegen de koers die geldt op de datum van de transactie. De uit de omrekening per balansdatum voortvloeiende koersverschillen worden opgenomen in de exploitatierekening.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de historische kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. Tot en met 2012 had NOS het gebouw in de jaarrekening verantwoord tegen historische kosten minus annuïtaire afschrijvingen. Vanaf die datum is er (conform het Handboek) overgegaan naar een waardering op basis van de historische kostprijs, verminderd met de lineaire afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Investerings tot en met € 2.500 komen direct ten laste van de exploitatierekening.

De kostprijs van de materiële vaste activa bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik. De kostprijs van de activa die door de onderneming in eigen beheer zijn vervaardigd, bestaat uit de aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de vervaardiging.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur rekening houdend met de restwaarde. Op bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik, en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij desinvestering.

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

Bedrijfsgebouwen:	2,5%
Verbouwingen die een fundamentele wijziging in het gebruik van het pand tot gevolg hebben:	2,5%
Verbouwingen die geen fundamentele wijziging in het gebruik van het pand tot gevolg hebben:	10%
Technische installaties:	6,67% - 10%
Inventaris en inrichting:	10% - 25%
Facilitaire apparatuur:	20%
Hardware en software:	33,33%

Ter zake van verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan gebouwen, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd voorzieningen.

Een deel van de niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbare vaste activa kan worden beschouwd als een vastgoedbelegging. Een vastgoedbelegging wordt aangehouden om huuropbrengsten of waardestijging, of beide, te realiseren. Dit onderscheidt de vastgoedbeleggingen van vastgoed voor eigen gebruik. De eerste waardering van een vastgoedbelegging geschiedt tegen de verkrijgingsprijs, inclusief de transactiekosten. De verkrijgingsprijs van een vastgoedbelegging omvat de koopsom en alle direct toe te rekenen uitgaven. De vastgoedbelegging wordt gewaardeerd tegen de kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De gekozen prijsgrondslag wordt voor alle vastgoedbeleggingen toegepast. Waardeverminderingen van vastgoedbeleggingen worden in eerste instantie ten laste van de herwaarderingsreserve geboekt en als die ontbreekt of niet toereikend is, verwerkt in de exploitatierekening. De hiervoor getoonde afschrijvingspercentages gelden ook voor vastgoedbeleggingen.

DEEL III

JAARREKENING

De NOS beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. De in aftrek te brengen kosten bij het bepalen van de opbrengstwaarde zijn gebaseerd op de geschatte kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de verkoop en nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige netto kasstromen bij voortgezet gebruik van het actief/de kasstroom genererende eenheid; vervolgens worden deze kasstromen contant gemaakt waarbij een disconteringsvoet wordt gehanteerd van 0,0% (2021: 0,0%). De disconteringsvoet geeft geen risico's weer waarmee in de toekomstige kasstromen al rekening is gehouden.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord. Een bijzondere waardevermindering van goodwill wordt niet teruggenomen.

Onderhanden werk en gereed product met betrekking tot media-aanbod

Waardering van het onderhanden werk vindt plaats tegen uitsluitend de directe programmakosten op het moment dat daadwerkelijk facturering heeft plaatsgevonden aan de NOS. Hierin is begrepen de eventueel niet te verrekenen omzetbelasting. Personele kosten worden opgenomen in het onderhanden werk indien deze direct toerekenbaar zijn aan een programma.

Indien door de NOS of NPO besloten is dat een bepaald programma of een programma in bewerking niet meer voor uitzending in aanmerking komt, wordt dit volledig afgewaardeerd. Dit geldt evenzeer voor het deel van het onderhanden werk dat wel zal worden uitgezonden, maar waar in het jaar van uitzenden niet voldoende financiering Media-aanbod tegenover staat.

Bij de NOS is geen sprake van gereed product met betrekking tot media-aanbod.

Financiële instrumenten

De NOS beoordeelt voor de financiële instrumenten op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt de NOS de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de winst-en-verliesrekening.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardeverminderingsverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen, indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te

DEEL III

JAARREKENING

waarden op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Bij een investering in eigen-vermogensinstrumenten, gewaardeerd tegen kostprijs, wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het financiële actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de actuele vermogenskostenvoet voor een soortgelijk financieel actief. Het bijzondere-waarde-verminderingverlies wordt slechts teruggenomen indien er aanwijzingen zijn dat een in voorgaande jaren in de jaarrekening verwerkt verlies als gevolg van waardevermindering niet meer aanwezig is of veranderd is.

De financiële risico's die de NOS onderkent, vloeien voort uit gewone bedrijfsuitoefening, zoals valutarisico's. Afgeleide financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, inclusief direct toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden deze gewaardeerd tegen de kostprijs of lagere marktwaarde. De NOS houdt geen afgeleide financiële instrumenten aan voor speculatieve doeleinden.

Gezien de relatief beperkte omvang van de bedragen in vreemde valuta wordt geen actief beleid gevoerd ten aanzien van het gelopen koersrisico.

Primaire financiële instrumenten omvatten bij de NOS handels- en overige vorderingen, afgeleide financiële instrumenten, liquide middelen, langlopende schulden en kortlopende schulden. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis) agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Vorderingen

Handels- en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, verminderd met een noodzakelijk geachte voorziening voor risico van oninbaarheid. De voorziening wordt bepaald op basis van individuele beoordelingen van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering. In vreemde valuta luidende liquide middelen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Verwezen wordt verder naar de prijsgrondslagen voor vreemde valuta.

Eigen vermogen

Binnen het eigen vermogen worden verschillende categorieën onderscheiden, conform het handboek. De Reserve voor media-aanbod kan incidenteel een negatief saldo vertonen. In het volgende boekjaar wordt de negatieve Reserve voor media-aanbod verrekend met het exploitatieresultaat van dat boekjaar. Indien dit exploitatieresultaat onvoldoende is voor volledige verrekening wordt het resterende negatieve saldo van de Reserve voor media-aanbod afgeboekt van de Algemene reserve.

Voorziening Loopbaanadvies

Deze voorziening is gevormd op grond van de cao voor het omroeperspersoneel en is nominaal bepaald.

DEEL III JAARREKENING

Voorziening groot onderhoud

Voor verwachte kosten inzake groot onderhoud van panden, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onderhoud, een en ander zoals blijkt uit een meerjaren-onderhoudsplan. De uitgaven voor groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten. Deze voorziening is nominaal bepaald.

Voorziening voor verlieslatende contracten

Voor (rechten)contracten waarvan duidelijk is geworden dat er in het jaar van uitzenden van de programma's waarop deze rechten betrekking hebben niet voldoende financiering Media-aanbod tegenover staat, wordt een voorziening opgenomen voor het deel waarvoor de financiering ontbreekt. Deze voorziening wordt gevormd op het moment dat het verlies op het contract bekend is. Indien een deel betrekking heeft op het onderhanden werk, wordt deze daar in mindering gebracht, voor zover daar een actief post tegenover staat.

Langlopende schulden

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder de kortlopende schulden.

Kortlopende schulden

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder de kortlopende schulden.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen, activa en regelingen

De verwerving van de rechten waarvoor nog geen facturen zijn ontvangen wordt verantwoord als niet uit de balans blijkende verplichtingen. Hierbij wordt uitgegaan van verplichtingen zoals die zijn aangegaan op of voor 31 december 2022. De niet uit balans blijkende verplichtingen, activa en regelingen worden opgenomen tegen nominale waarde.

De kosten en opbrengsten worden toegerekend aan de periode waar deze betrekking op hebben. Uitzondering hierop vormen afrekeningen van organisaties waarvan geen onderbouwde schatting te maken is. Deze worden op basis van het kasstelsel verantwoord.

Baten

Media-aanbod

Dit betreft de toegekende budgetten vanuit de NPO. Deze worden verantwoord in het jaar waarin de uitzending van het programma waar de toekenning betrekking op heeft, plaatsvindt. Het Media-aanbod uitgesplitst in Vergoedingen OCW, Omroepbrede middelen en Inzet overgedragen reserve media-aanbod.

Vergoedingen OCW

Gelden die rechtstreeks door OCW beschikbaar zijn gesteld. Deze worden verantwoord in het jaar waarin de uitzending van het programma waar de toekenning betrekking op heeft, plaatsvindt.

Omroepbrede middelen

Alle verstrekkingen, niet zijnde programmabudget, die vanuit de raad van bestuur NPO beschikbaar worden gesteld voor de verzorging van media-aanbod inclusief door de NPO ontvangen baten in het kader van gezamenlijke belangenbehartiging. Deze worden verantwoord in het jaar waarin de uitzending van het programma waar de toekenning betrekking op heeft, plaatsvindt.

Inzet overgedragen reserve media-aanbod

Hier vindt de verantwoording plaats van de inzet van de Overgedragen reserve media-aanbod die in het vorige jaar op de balans onder kortlopende schulden staat, met als voorwaarde dat dit in het huidige jaar wordt ingezet. Dit is het bedrag dat in het vorige jaar boven de norm (m.i.v. 2022 € 5,5 mln, 2021 en eerder € 5,0 mln) van de Reserve media-aanbod uitkwam. Conform Handboek: De overgedragen reserve voor media-aanbod ultimo boekjaar t-1 wordt in het boekjaar t besteed aan de doelen waarvoor zij oorspronkelijk bestemd is (artikel 2.176 eerste lid, Mediawet 2008).

Programmagebonden eigen bijdragen

Het gaat hierbij om inkomsten die direct gerelateerd zijn aan een specifiek programma, zoals sponsoring en bijdragen van derden.

In zoverre deze opbrengsten kunnen worden toegerekend aan een programma worden ze verantwoord in het jaar waarin de uitzending van het programma plaatsvindt.

Opbrengst overige nevenactiviteiten

Deze opbrengsten worden toegerekend aan de periode waar ze betrekking op hebben.

Barteringbaten

Bartering is te omschrijven als ruilhandel met gesloten beurzen tussen een publieke media-instelling en een externe contractpartij. Een belangrijke voorwaarde bij deze ruilhandel is dat de geleverde goederen of diensten ondanks de gelijke geldelijke waarde toch over en weer gefactureerd worden. De facturering is van belang in verband met zowel mediarechtelijke als belastingtechnische eisen. Deze opbrengsten worden toegerekend aan de periode waar ze betrekking op hebben.

Lasten

Lasten personeel in loondienst

De beloningen van het personeel worden als last in de exploitatierekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de

DEEL III JAARREKENING

balans opgenomen. Indien uitsluitend voor een derde partij wordt geproduceerd, wordt de last in de exploitatierekening genomen op het moment van oplevering van de productie. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de NOS of door derde partijen.

De NOS heeft voor haar werknemers een pensioenregeling getroffen waarbij de pensioenuitkeringen zijn gebaseerd op middelloon. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij bedrijfstakpensioenfonds PNO Media (PNO). Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de pensioenuitvoerder verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

De gemiddelde dekkingsgraad van het bedrijfstakpensioenfonds PNO Media (PNO) bedraagt per 31 december 2022 115,9% (31 december 2021: 111,3%). Vanwege de financiële situatie eind 2015, heeft PNO Media op 21 maart 2016 een herstelplan ingediend bij de toezichthouder De Nederlandsche Bank (DNB), welke jaarlijks wordt geactualiseerd. Het geactualiseerde herstelplan 2022 is gebaseerd op de financiële situatie van PNO Media per 31 december 2021. PNO Media is verplicht het herstelplan jaarlijks te actualiseren zolang de beleidsdekkingsgraad onder de vereiste dekkingsgraad ligt van ongeveer 122%. In dit geactualiseerde herstelplan is de verwachting binnen tien jaar (uiterlijk eind 2031) te groeien naar de vereiste beleidsdekkingsgraad van ongeveer 122%. De belangrijkste maatregel is dat de pensioenen niet worden verhoogd bij een beleidsdekkingsgraad onder de 110% en tot een beleidsdekkingsgraad van circa 127% gedeeltelijk worden verhoogd.

PNO Media loopt voor op het geactualiseerde herstelplan. Volgens het herstelplan zou de dekkingsgraad ultimo 2022 minimaal 113,2% moeten zijn.

De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. In geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds heeft NOS geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies.

Wet Normering Topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet Normering Topinkomens (WNT) van toepassing. Bij de verantwoording van de bezoldiging in de jaarrekening is uitgegaan van de bepalingen zoals opgenomen in het besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 14 december 2021 (nr. 2021-0000525378) met de beleidsregels inzake de toepassing van de Wet normering topinkomens met ingang van 1 januari 2022 (Beleidsregels WNT 2022); de Uitvoeringsregeling WNT van 11 december 2014 (nr. 2014-0000104920) en het Uitvoeringsbesluit WNT van 6 december 2012 (nr. 2012-0000578978). Het voor de NOS toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000 (bezoldigingsmaximum voor media-instellingen).

Lasten personeel niet in loondienst

Deze worden verantwoord in de periode dat de uitzending heeft plaatsgevonden (zie ook grondslagen onderhanden werk) of in de periode waarop de kosten betrekking hebben.

Facilitaire lasten (exclusief afschrijvingen)

Deze worden verantwoord in de periode dat de uitzending heeft plaatsgevonden (zie ook grondslagen onderhanden werk).

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Zie paragraaf Materiële vaste activa onder Waarderingsgrondslagen balans.

Rechten

Deze worden verantwoord in de periode dat de uitzending heeft plaatsgevonden (zie ook grondslagen onderhanden werk).

Barteringlasten

Bartering is te omschrijven als ruilhandel met gesloten beurzen tussen een publieke media-instelling en een externe contractpartij. Een belangrijke voorwaarde bij deze ruilhandel is dat de geleverde goederen of diensten ondanks de gelijke geldelijke waarde toch over en weer gefactureerd worden. De facturering is van belang in verband met zowel mediarechtelijke als belastingtechnische eisen. Deze lasten worden toegerekend aan de periode waar ze betrekking op hebben.

Overige lasten

Deze worden verantwoord in de periode waarop de kosten betrekking hebben.

Leasing

De onderneming maakt gebruik van de overgangsregeling per 1 januari 2020 voor het beoordelen of bij het afsluiten van een overeenkomst deze een lease bevat. De bepalingen uit de huidige leaseovereenkomsten zullen prospectief worden toegepast. Voor toekomstige af te sluiten leaseovereenkomsten zal de onderneming beoordelen of de overeenkomst een lease bevat. Een overeenkomst bevat een lease indien deze in ruil voor een vergoeding aan de leverancier de zeggenschap gedurende de overeengekomen gebruiksperiode over het gebruik van een geïdentificeerd actief aan de NOS verleent.

De NOS kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Als de onderneming optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de exploitatierekening gebracht.

Financieel resultaat

Het Financieel resultaat betreft rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten. Zowel de rentebaten en soortgelijke opbrengsten als de rentelasten en soortgelijke kosten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren. Bij de rentebaten wordt rekening gehouden met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost.

Investeringsubsidie

Investeringsubsidies worden in mindering gebracht op het geïnvesteerde bedrag.

Belastingen

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare vennootschapsbelastingen. De belastingen worden in de exploitatierekening opgenomen. De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

DEEL III

JAARREKENING

Over te dragen reserve media-aanbod

De Over te dragen reserve media-aanbod betreft het bedrag boven de maximaal toegestane norm voor Reserve media-aanbod. Bij overschrijding van de norm dient het meerdere te worden overgedragen aan de NPO. Het bedrag boven de norm mag het volgende jaar ingezet worden, indien dit niet gebeurt zal het teruggestort moeten worden naar de NPO en is het niet meer beschikbaar voor de NOS. Conform Handboek: De overgedragen reserve voor media-aanbod ultimo boekjaar t-1 wordt in het boekjaar t besteed aan de doelen waarvoor zij oorspronkelijk bestemd is (artikel 2.176 eerste lid, Mediawet 2008).

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn op de aankoopprijs in mindering gebracht. Transacties waarbij geen in- of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder het aangaan van een financiële leaseovereenkomst, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De waarde van de gerelateerde activa en leaseverplichting zijn in de toelichting van balansposten verantwoord. De betaling van de lease-termijnen uit hoofde van het financiële leasingcontract zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

DEEL III

JAARREKENING TOELICHTING OP DE BALANS

(bedragen x 1.000 euro)

VASTE ACTIVA

1 Materiële vaste activa

	Bedrijfsgebouwen en terreinen	Technische installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	Niet aan bedrijfsoefening dienstbaar	Totaal
Stand per 1 januari						
Aanschafprijs	51.624	7.069	35.661	1.884	12.181	108.419
Cumulatieve afschrijving	-15.513	-3.089	-29.678	-	-4.940	-53.220
Boekwaarde	36.111	3.980	5.983	1.884	7.241	55.199
Mutaties in boekwaarde:						
Investerings	-	-	-	6.967	-	6.967
Desinvesteringen	-	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	-1.348	-481	-2.924	-	-265	-5.018
Ingebruikname	450	876	5.285	-6.611	-	-
Overige mutaties	2.118	-	-	-	-2.118	-
	1.220	395	2.361	356	-2.383	1.949
Stand per 31 december						
Aanschafprijs	55.204	7.946	40.946	2.240	9.051	115.387
Cumulatieve afschrijving	-17.874	-3.570	-32.602	-	-4.193	-58.239
Boekwaarde	37.330	4.376	8.344	2.240	4.858	57.148

*) inclusief na buitengebruikstelling

Tot *Bedrijfsgebouwen & terreinen* behoren het NOS-gebouw met de bijbehorende grond die in 2002 is aangeschaft. Het NOS-gebouw dient als onderpand voor het afgesloten hypothecair krediet, afgelopen per januari 2023 (zie kortlopende schulden). De ingebruikname betreft aanpassingen aan het pand in verband met de plaatsing van zonnepanelen en elektrotechniek.

De *Technische installaties* betreffen onder andere de noodstroomvoorzieningen, brandbeveiliging, UPS en de pompen en sprinkleraansluitingen. De ingebruikname betreft de plaatsing van zonnepanelen en vervanging klimaatinstallatie.

Andere vaste bedrijfsmiddelen bestaan voornamelijk uit de digitale werkomgeving (zoals studio en regie), inventaris, inrichting en diverse kleinere automatiseringsprojecten. De ingebruikname betreft voornamelijk de overgang naar IP-techniek en de investering in het intercomsysteem.

Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering betreft met name de overgang naar IP-techniek, de investering in het intercomsysteem en de verbouwing van studio's.

Onder *Niet aan bedrijfsuitoefening dienstbaar* is het gebouw Heideheuvel en het gedeelte van het NOS-gebouw verantwoord, dat beschikbaar is voor verhuur of wordt verhuurd aan derden. Heideheuvel wordt gekenmerkt als een vastgoedbelegging. De actuele waarde bedraagt circa € 7,3 mln.

De materiële vaste activa dienen voor een bedrag van € 6.982 als onderpand voor schulden aan kredietinstellingen.

De historische aanschafprijs van de volledige afgeschreven materiële vaste activa bedraagt per 31 december 2022 € 27.122.

VLOTTENDE ACTIVA

2 Onderhanden werk en gereed product met betrekking tot media-aanbod

Het *Onderhanden werk* ad € 21.185 (2021: € 39.691) betreft aan de NOS gefactureerde productie-kosten en rechten voor programma's die na het jaar 2022 worden uitgezonden. Eventuele ontvangen bijdragen van derden zijn hierop in mindering gebracht. De afname wordt voornamelijk veroorzaakt door de rechten voor WK voetbal 2022.

Vorderingen

3 Handelsdebiteuren

De post *Handelsdebiteuren* ad € 1.513 (2021: € 926) is gestegen. Hierop is een voorziening voor oninbaarheid ad € 110 in mindering gebracht (voorziening per 31 december 2021 bedroeg € 20).

Het verloop van de voorziening voor dubieuze debiteuren is als volgt:

	2022
Stand begin boekjaar	20
Onttrekking	-1
Dotatie	91
Stand einde boekjaar	110

De dotatie in 2022 wordt met name veroorzaakt door een openstaande vordering bij één partij.

4 Overige vorderingen

De *Overige vorderingen* zijn als volgt opgebouwd:

	31-12-2022	31-12-2021
Rechtenorganisaties	1.147	1.050
Overig	14.576	31.842
	15.723	32.892

De afname *Overige vorderingen* wordt voornamelijk veroorzaakt doordat in het saldo van 2021 nog niet betaalde facturen met betrekking tot sportrechten 2022 zitten. In 2022 zijn deze vorderingen niet meer aanwezig.

De vorderingen op de rechtenorganisaties zijn toegenomen door met name het WK voetbal.

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

5 Liquide middelen

De *Liquide middelen* zijn als volgt samengesteld:

	31-12-2022	31-12-2021
Rekening-courant banken	25.795	3.244
Kasmiddelen	59	47
	25.854	3.291

De rekening-courant tegoeden bij financiële instellingen zijn, op een bankgarantie van € 61 na, direct opeisbaar. De toename wordt veroorzaakt doordat al in december 2022 het werkkapitaal van 2023 is ontvangen.

6 Eigen vermogen

Het *Eigen vermogen* is als volgt samengesteld:

	Algemene reserve	Reserve voor media-aanbod	Totaal
1 januari 2021	10.962	5.000	15.962
Resultaat 2021	-	-2.002	-2.002
1 januari 2022	10.962	2.998	13.960
Resultaat 2022	-	211	211
31 december 2022	10.962	3.209	14.171

Reserve voor media-aanbod

Per 31 december van elk jaar wordt de Reserve voor media-aanbod getoetst aan het maximale normniveau dat is vastgesteld door de raad van bestuur van de NPO. Bij overschrijding van de norm dient het meerdere te worden overgedragen aan de NPO. Voor 2022 bedraagt de norm voor de NOS € 5,5 mln conform de Bindende Regeling Mediareserves. De Reserve voor media-aanbod bedraagt € 3,2 mln. Een eventueel bedrag boven de norm wordt verantwoord onder de kortlopende schulden. Dit bedrag moet in het volgende jaar worden ingezet en vloeit anders terug naar de NPO.

7 Voorzieningen

	31-12 2021	Onttrekking	Dotatie	31-12 2022	Waarvan < 1 jaar	> 5 jaar
Loopbaanadvies	529	-61	-	468	64	-
Groot onderhoud	2.365	-903	868	2.330	1.228	-
Verlieslatende contracten	6.908	-2.157	-	4.751	1.044	-
Diverse voorzieningen	556	-	5	561	-	-
	10.358	-3.121	873	8.110	2.336	-

De *Voorziening loopbaanadvies* is gevormd op grond van artikel 35 van de cao voor het Omroep-personeel. Hierin staat dat medewerkers die op een arbeidsovereenkomst werkzaam zijn, het recht hebben om eens in de 5 jaar een loopbaantraject te volgen op kosten van de werkgever. Gezien de hoogte van deze voorziening hebben er in 2019, 2020, 2021 en 2022 geen dotaties plaatsgevonden.

De *Voorziening groot onderhoud* betreft toekomstige onderhoudswerkzaamheden van het in eigendom zijnde onroerend goed en installaties.

De *Voorziening verlieslatende contracten* is gevormd voor contracten die zijn aangegaan en niet geheel door Media-aanbod worden gefinancierd. Wanneer nieuwe verlieslatende contracten worden afgesloten, worden deze aan de voorziening toegevoegd. Wanneer verlieslatende contracten aflopen, wordt de voorziening verlaagd. De onttrekking betreft volledig een onttrekking en geen vrijval.

De *Diverse voorzieningen* betreft de pensioenopbouw van de correspondenten in het buitenland.

8 Langlopende schulden

De post Langlopende schulden ad € - (2021: € 7.041) bestaat geheel uit schulden aan kredietinstellingen. Dit betreft het hypothecaire krediet ter financiering van de aankoop van het NOS-gebouw. Het hypothecaire krediet heeft een einddatum van 15 januari 2023 en bedraagt dan circa € 7 mln, waardoor het gehele bedrag onder kortlopende schulden is verantwoord. Voorlopig zal geen nieuw hypothecair krediet worden afgesloten. Op de onroerende zaken is een pandrecht gevestigd.

	Hypothecaire lening	Rente derivaat	Totaal
Aanschafwaarde		31	
Waardeveranderingen		29	
Stand per 1 januari 2022	6.982	59	7.041
Aflossing			-
Naar kortlopende schulden	-6.982		-6.982
Waardeverandering		-59	-59
31 december 2022	-	-	-

Het betreft een lineair hypothecair krediet met een oorspronkelijke looptijd van 20 jaar (laatste termijn op 15 januari 2023), afgegeven op het NOS-gebouw aan het Journaalplein 1 te Hilversum, en is volledig opgenomen. Het hypothecair krediet heeft een variabele rente (Euribor op maandbasis) die vermeerderd wordt met een individuele opslag. Om het renterisico af te dekken heeft de NOS in 2014 een renteswap afgesloten, waarmee het rentepercentage is vastgesteld op 0,86%. Hierdoor is in feite sprake van een vastrentende hypotheek. In oktober 2022 is de renteswap afgelopen en hierdoor bedraagt de actuele waarde per 31 december 2022 € 0 mln (31 december 2021 € 0,1 mln negatief). De actuele waarde van de schuld benadert de boekwaarde.

9 Kortlopende schulden

De Kortlopende schulden zijn als volgt opgebouwd:

	31-12-2022	31-12-2021
Overgedragen reserve media-aanbod	-	-
Schulden aan kredietinstellingen	7.064	2.648
Schulden aan leveranciers	30.597	46.589
Belastingen en premies sociale verzekeringen	5.235	9.072
Overige schulden	56.246	42.331
	99.142	100.640

De *Overgedragen reserve media-aanbod* betreft het bedrag boven de norm (€ 5,5 mln 2022 en € 5,0 mln 2021) van de Reserve media-aanbod. In 2022 is geen sprake van Overgedragen reserve media-aanbod.

De *Schulden aan kredietinstellingen* ad € 7,1 mln (per 31 december 2021 € 2,6 mln) bestaan voornamelijk uit de aflossingsverplichting per 31 december 2022 van het hypothecaire krediet, aangezien het hypothecaire krediet 15 januari 2023 afloopt.

De *Schulden aan leveranciers* bestaan uit schulden en aangegane verplichtingen inzake de rechten en productiekosten ten behoeve van de programmering. De afname wordt voornamelijk veroorzaakt door te betalen sportrechtencontracten.

DEEL III JAARREKENING

Belastingen en premies sociale verzekeringen betreft het saldo van loonheffing en sociale verzekeringen, de af te dragen bedragen in verband met btw en de te betalen vennootschapsbelasting. De afname wordt veroorzaakt door de btw-positie vanwege ontvangen facturen eind 2021 voor rechten superevenementen.

De *Overige schulden* zijn als volgt opgebouwd:

	31-12-2022	31-12-2021
NPO	50.021	35.549
Vakantie uren	5.641	5.474
Overige	584	1.308
	56.246	42.331

De toename wordt voornamelijk veroorzaakt door de toename van schuld aan de NPO doordat in 2022 het eerder verstrekt werkkapitaal 2023 zit.

Van de *Kortlopende schulden* heeft € 4,5 mln een looptijd van meer dan een jaar (31 december 2021 € 1,2 mln).

Financiële instrumenten

De NOS maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten zoals vorderingen, liquide middelen en kort- en langlopende schulden die de NOS blootstelt aan krediet-, rente-, kasstroom-, valuta- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de NOS beheersmaatregelen opgesteld, waaronder frequente liquiditeitsprognose, actief crediteuren- en debiteurenbeheer en actief beheer van werkkapitaal en voorraad media-aanbod. Dit om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de onderneming te beperken.

De NOS zet afgeleide financiële instrumenten in, zoals interest rate swap om risico's te beheersen. Afgeleide instrumenten worden niet ingezet voor handelsdoeleinden.

Kredietrisico

De NOS loopt kredietrisico over vorderingen opgenomen onder de handels- en overige vorderingen. Het maximale kredietrisico dat de onderneming loopt, bedraagt € 11,1 mln bestaande uit vorderingen (waarvan € 9,9 mln pensioennota 2023). Het kredietrisico is geconcentreerd bij een aantal tegenpartijen. De hoogste vordering bedraagt € 0,3 mln.

Renterisico en kasstroomrisico

De NOS loopt zeer beperkt renterisico over het restant van het hypothecaire krediet ter financiering van de aankoop van het NOS-gebouw. Deze lening loopt tot half januari 2023 en is afbetaald. Voorlopig wordt geen nieuw hypothecair krediet aangegaan.

Valutarisico

Er worden slechts in beperkte mate contracten in vreemde valuta afgesloten waardoor er nagenoeg geen sprake is van valutarisico's.

Prijsrisico

De NOS heeft geen investeringen in beursgenoteerde of niet-beursgenoteerde bedrijven. Hierdoor loopt de NOS geen prijsrisico.

DEEL III

JAARREKENING

Liquiditeitsrisico

De NOS bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen- en prognoses en ziet erop toe dat er steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Daarnaast doet de NOS aan actief crediteuren- en debiteuren-beheer en actief werkkapitaalbeheer.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kas-middelen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Meerjarige financiële verplichtingen

In onderstaand overzicht wordt naar categorie de opbouw weergegeven van de langlopende uitzendrechten-, facilitaire-, huur- en leasecontracten die niet in de balans zijn opgenomen, met als peildatum 31 december 2022.

	< 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar	31-12-2022	31-12-2021
Uitzendrechten	39.517	104.866	714	145.097	184.897
Faciliteiten	15.411	13.568	10	28.989	37.934
Lease	378	421	-	799	967
Huur	67	92	-	159	459
	55.373	118.947	724	175.044	224.257

De afname van de *Meerjarige financiële verplichtingen* wordt voornamelijk veroorzaakt door aflopende contracten inzake superevenementen, voetbal en faciliteiten.

Uitzendrechten hebben met name betrekking op de Olympische Spelen, voetbal, wielrennen en schaatsen. De NPO heeft een garantie afgegeven voor de financiering van grotere rechtencontracten. Indien er een hoger contract dan de afgegeven garantie is aangegaan, is daar een voorziening voor verlieslatende contracten voor opgenomen.

Faciliteiten betreft met name Master Control Room diensten, audiovisueel personeel, ENG faciliteiten, beveiliging- en receptiediensten en elektriciteit.

Lease heeft betrekking op bedrijfsauto's.

Huur betreft de huur van locaties in Den Haag, de USA, Brussel en Hilversum.

Gedurende het verslagjaar zijn in de exploitatierekening verwerkt:

Minimale leasebetalingen	426
Voorwaardelijke leasebetalingen	-
Sub-leaseontvangsten	-

Claims

Gelet op de complexe omgeving waarin de NOS zich beweegt, is het onontkoombaar dat geschillen zich voordoen. In de jaarrekening is rekening gehouden met de verwachte financiële effecten daarvan.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE ACTIVA EN REGELINGEN

In onderstaand overzicht wordt naar categorie de opbouw weergegeven van de langlopende rechten-, facilitaire- en verhuurcontracten die niet in de balans zijn opgenomen, met als peildatum 31 december 2022.

	< 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar	31-12-2022	31-12-2021
Rechten	853	-	-	853	327
Faciliteiten	3.434	2.668	3	6.105	5.730
Verhuur	1.475	3.308	-	4.783	5.532
	5.762	5.976	3	11.741	11.589

Rechten betreft met name sponsorovereenkomsten en zijn toegenomen door nieuwe contracten.

Faciliteiten betreft met name dienstverlening ten behoeve van de NPO en zijn gestegen door nieuw afgesloten contracten.

Verhuur betreft de verhuur van diverse ruimtes en zijn afgenomen door aflopende contracten.

Op de rekening-courant banken is een maximale kredietfaciliteit van € 40,0 mln beschikbaar. De roerende zaken en registergoederen dienen als onderpand. Bij gebruik van het krediet is over het negatieve saldo een variabele rente verschuldigd op basis van één-maands Euribor verhoogd met 0,5%-punt. De rente is niet lager dan de opslag. In januari, november en december 2022 is gebruik gemaakt van de kredietfaciliteit.

(bedragen x 1.000 euro)

BATEN

De baten kunnen niet geografisch gesegmenteerd worden.

10 Media-aanbod

De toegekende budgetten voor het *Media-aanbod* kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	2022	2021
TV	170.505	185.386
Radio	21.916	20.951
Overig media-aanbod	7.390	6.792
Organisatiekosten	26.481	25.648
	226.291	238.777

De prestatieverplichtingen bestaan uit het verlenen van media diensten.

Het totale budget van 2022 is € 12.486 lager dan dat van 2021. Dit wordt met name veroorzaakt doordat in 2021 het Eurovisie Songfestival heeft plaatsgevonden.

11 Vergoedingen OCW

	2022	2021
TV	170.505	184.209
Radio	21.916	20.951
Overig media-aanbod	6.967	6.351
Organisatiekosten	26.453	25.621
	225.841	237.132

Het totale budget van 2022 is € 11.291 lager dan dat van 2021.

Bij TV wordt dit met name veroorzaakt doordat in 2021 het Eurovisie Songfestival heeft plaatsgevonden.

Bij Radio is een stijging te zien die wordt veroorzaakt door het accres vanuit OC&W.

Bij Overig media-aanbod is een stijging te zien door het accres vanuit OC&W, meer podcasts en verlegging van TV naar Overige media-aanbod vanwege Jeugdjournaal in de ochtend.

Bij Organisatiekosten is een stijging te zien door het accres vanuit OC&W.

Daarnaast kan opgemerkt worden dat normaal gesproken in een even jaar superevenementen plaatsvinden. Vanwege covid-19 zijn de evenementen van 2020, dit betreft het EK voetbal en de Olympische Spelen, doorgeschoven naar 2021.

12 Omroepbrede Middelen

	2022	2021
TV	-	-
Radio	-	-
Overig media-aanbod	423	441
Organisatiekosten	27	27
	450	468

Het totale budget van 2022 is € 18 lager dan dat van 2021.

13 Inzet overgedragen reserve media-aanbod

	2022	2021
TV	-	1.177
Radio	-	-
Overig media-aanbod	-	-
Organisatiekosten	-	-
	-	1.177

Het totale budget van 2022 is € 1.177 lager dan dat van 2021, omdat er in 2022 geen sprake is geweest van Overgedragen reserve media-aanbod (ORMA).

14 Programmagebonden eigen bijdragen

De *Programmagebonden eigen bijdragen* zijn als volgt te specificeren:

	2022	2021
Sponsorbijdragen	2.996	2.972
Bijdragen Cobo	106	168
Bijdragen Mediafonds	-	-
Bijdrage derden	-	4.300
Subtotaal (cf. Sponsorbijdragen en bijdragen van derden)	3.102	7.440
Overige programmaopbrengsten	3.264	6.549
	6.366	13.989

De *Programmagebonden eigen bijdragen* zijn gedaald met € 7.623. De inkomsten uit sponsoring zijn in 2022 vrijwel hetzelfde gebleven als in 2021. De sponsoring van het WK voetbal in 2022 compenseert vrijwel de sponsoring van het Eurovisie Songfestival in 2021. De lagere Cobo opbrengsten in 2022 worden veroorzaakt doordat in 2021 bijdragen voor het Eurovisie Songfestival zijn ontvangen. In 2022 zijn er geen bijdrage derden ontvangen, terwijl in 2021 de bijdrage € 4,3 mln bedraagt en wordt veroorzaakt door (productie) bijdragen vanuit EBU voor het Eurovisie Songfestival.

De overige programmaopbrengsten vloeien voort uit samenwerkingen met regionale en lokale publieke omroepen en ook royalty ontvangsten van de collectieve beheersorganisaties (CBO's) zoals Videma en Stichting Thuis kopie. Deze opbrengsten zijn geen nevenactiviteiten maar vloeien voort uit onze publieke media opdracht. De overige programmaopbrengsten zijn in 2022 met name lager doordat in 2021 opbrengsten zitten voor het Eurovisie Songfestival, met name als gevolg van tickets. Daarnaast zijn de opbrengsten in 2022 hoger door bijdragen van commerciële omroepen voor een Giro 555 actie. Deze omroepen dragen bij in de kosten voor de actie voor Oekraïne.

DEEL III JAARREKENING

Sponsorbijdragen en bijdragen van derden

De bijdragen commerciële sponsoring, CoBo-fonds, Mediafonds, Overige derden en NPO-fonds kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Titel Media-aanbod	Aantal afleveringen	Naam organisatie	Totale bijdrage x 1.000 euro	Specificatie bijdrage derden x 1.000 euro				
				Commerciële sponsoring	CoBo-fonds	Media-fonds	Overige derden	NPO fonds
NOS Studio Sport & NOS Sportjournaal & NOS Sportjaaroverzicht	208	Unive	350	350	-	-	-	-
NOS Studio Sport & NOS Sportjournaal & NOS Sportjaaroverzicht	208	Nederlandse Loterij	350	350	-	-	-	-
Schaatsen 7 tm 9 Januari 2022	16	Holland & Barret	19	19	-	-	-	-
Schaatsen WC 12 en 13 Maart 2022	2	Daikin, Nederlandse Loterij, Jumbo, Friesland Campina, Europarcs, Bernardus Golf, Q Music, TVM Verzekeringen, Ausnatria, Unive Services, Amslod, Gamma, Albert Heijn	13	13	-	-	-	-
NOS Wielrennen 2022	74	Youfone	177	177	-	-	-	-
WK Volleybal	9	NOC*NSF	21	21	-	-	-	-
Europese Kampioenschappen div sporten	17	Mobiel.nl	50	50	-	-	-	-
EK Futsal	7	Nederlandse Loterij	18	18	-	-	-	-
Invictus Games	7	KPN	5	5	-	-	-	-
Invictus Games	7	Deloitte Consulting	5	5	-	-	-	-
Invictus Games	7	Jaguar Land Rover	5	5	-	-	-	-
NOS Studio F1 en Grand Prix van Zandvoort	24	Just Brands B.V.	150	150	-	-	-	-
Oefeninterlands en Nations League Nederlands Elftal	8	Coca Cola	17	17	-	-	-	-
Oefeninterlands en Nations League Nederlands Elftal	8	Albert Heijn B.V.	17	17	-	-	-	-
Oefeninterlands en Nations League Nederlands Elftal	8	KPN	17	17	-	-	-	-
Oefeninterlands en Nations League Nederlands Elftal	8	Bitvavo	17	17	-	-	-	-
Oefeninterlands en Nations League Nederlands Elftal	8	Nederlandse Loterij	34	34	-	-	-	-
Oefeninterlands en Nations League Nederlands Elftal	8	ING Bank B.V.	17	17	-	-	-	-
EK voetbal vrouwen	27	Aquaris B.V.	42	42	-	-	-	-
EK voetbal vrouwen	27	ING Bank B.V.	42	42	-	-	-	-
EK voetbal vrouwen	27	Albert Heijn B.V.	42	42	-	-	-	-
EK voetbal vrouwen	27	KPN	42	42	-	-	-	-
EK voetbal vrouwen	27	Nederlandse Loterij	83	83	-	-	-	-
NOS schaatsen 2022 - 2023 - World Cup en EK Allround & Sprint	12	Mobiel.nl	59	59	-	-	-	-
NOS - NOC*NSF Sportgala 2022	1	NOC*NSF	10	10	-	-	-	-
Olympische winterspelen Beijing 2022	36	NOC*NSF	170	170	-	-	-	-
Olympische winterspelen Beijing 2022	31	Mobiel.nl	71	71	-	-	-	-
Olympische winterspelen Beijing 2022	34	Toyota	83	83	-	-	-	-
Paralympische winterspelen Beijing 2022	12	NOC*NSF	30	30	-	-	-	-
WK Voetbal Qatar 2022	39	Bitvavo	130	130	-	-	-	-
WK Voetbal Qatar 2022	36	KPN	130	130	-	-	-	-
WK Voetbal Qatar 2022	39	Coca Cola	130	130	-	-	-	-
WK Voetbal Qatar 2022	68	Nederlandse Loterij	650	650	-	-	-	-
Nationale 4 Mei herdenking 2022 Vuur van de Vrijheid	1	Cobo-fonds	19	-	19	-	-	-
Requiem van Theresiënstadt 2022	1	Cobo-fonds	23	-	23	-	-	-
Nationale 5 Mei viering 2022 Amstelconcert	1	Cobo-fonds	57	-	57	-	-	-
Eurovisie Song Contest 2021	1	Cobo-fonds	7	-	7	-	-	-
Aansluiting exploitatierekening			3.102	2.996	106	-	-	-
Aansluiting "vermindering van voorraad" in balans			-	-	-	-	-	-
Totaal ontvangen bijdragen derden door buitenproducent			-	-	-	-	-	-

DEEL III JAARREKENING

15 Opbrengst overige nevenactiviteiten

De *Opbrengst overige nevenactiviteiten* bestaat voornamelijk uit de verkoop van fragmenten, uitzendrechten en formats (cluster 1), de verhuur van panden en personeel aan derden (cluster 2) en verkoop van boeken (cluster 7). In 2022 is de *Opbrengst overige nevenactiviteiten* per saldo gestegen met € 51. De opbrengsten in cluster 1 zijn 0,1 mln lager door minder fragmenten-verkopen. De opbrengsten in cluster 2 zijn 0,2 mln hoger door hogere huuropbrengsten en hogere doorberekening voor energie en servicekosten door hogere kosten.

In de nevenactiviteiten zitten geen afzonderlijke activiteiten met een omvang boven de € 125.

De verantwoording per cluster is als volgt:

	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 7	Totaal
Baten				
Opbrengst overige nevenactiviteiten	660	1.851	-2	2.509
Som der bedrijfsopbrengsten	660	1.851	-2	2.509
Lasten				
Lasten personeel in loondienst	-	52	-	52
Lasten personeel niet in loondienst	-	-	-	-
Facilitaire lasten (exclusief afschrijvingen)	-	43	-	43
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa		206		206
Rechten	-36	-	-	-36
Overige lasten	21	-	-	21
Toerekening organisatiekosten	214	944	-	1.158
Som der bedrijfslasten	199	1.245	-	1.444
Bedrijfsresultaat	461	606	-2	1.065
Financieel resultaat	-1	-2	-	-3
Exploitatieresultaat voor toerekening eigen bijdragen	460	604	-2	1.062

16 Barteringbaten en Barteringlasten

De specificatie van de barteringbaten en lasten is als volgt:

Participant	Aanvang	Einde	Prestatie aan NOS	Prestatie door NOS	Factuurbedrag baten	Factuurbedrag lasten
Eredivisie Media & Marketing (ESPN)	01-jan	31-dec	Levering van fragmenten	Levering van fragmenten	18	22
Schiphol	01-jan	31-dec	Aanleveren vluchtgegevens	Vermelden vluchtgegevens op Teletekst	10	12
					28	34

De barteringlasten zijn hoger dan de barteringbaten omdat de btw niet verrekenbaar is.

17 Lonen en salarissen

In onderstaande tabel wordt een overzicht getoond van de Lonen en salarissen.

	2022	2021
Lasten personeel in loondienst	73.629	67.499
	73.629	67.499

De stijging van de *Lasten personeel in loondienst* met € 6.130 wordt veroorzaakt door de stijging van het gemiddeld aantal fte, de cao-verhoging per januari 2022, éénmalige uitkering in juli 2022 en een hoger werkgeversaandeel sociale verzekeringswetten en hogere pensioenlasten.

Het gemiddelde aantal personeelsleden in fte is als volgt te verdelen:

	2022	2021
Nieuws	424	414
Sport	175	168
Evenementen	19	19
Project Versterking lokale journalistiek	60	41
Eurovisie Songfestival	-	9
Overige	154	143
	832	794

De stijging van het gemiddeld aantal fte wordt met name veroorzaakt door project Versterking lokale journalistiek omdat het in 2022 een volledig jaar betreft. Bij Nieuws wordt de stijging veroorzaakt door meer inzet vanwege Oekraïne, versterking diverse redacties en vervanging vanwege relatief hoog ziekteverzuim. De stijging bij Sport wordt veroorzaakt door meer tijdelijke contracten vanwege superevenementen. De stijging bij Overige wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door Digital Media vanwege vaste medewerkers in plaats van freelancers, innovatie en superevenementen. Aangezien het Eurovisie Songfestival in 2021 is afgerond zijn hier geen fte's meer ingezet in 2022.

Het aantal personeelsleden in fte bedraagt ultimo 2022: 843 fte (ultimo 2021: 821 fte). Hiervan waren 7 fte structureel werkzaam in het buitenland.

WNT directie

Voor de NOS is beloning volgens de Wet Normering Topinkomens (WNT) van toepassing. Het voor de NOS toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 €216.000 (bezoldigingsmaximum voor media-instellingen). Voor de directie van de NOS bedraagt de berekening van de bezoldiging volgens de WNT (bedragen in €):

Functie	Looptijd	Beloning	Beloning betaalbaar op termijn	Totaal bezoldiging	Individueel toepasselijk maximum	Omvang dienstverband	Dienst- betrekking
Dhr G.J. Timmer Algemeen directeur							
2022	1 jan - 31 dec	198.989	17.011	216.000	216.000	100%	Ja
2021	1 jan - 31 dec	192.726	16.209	208.936	209.000	100%	Ja
Dhr G.P. Hofman Zakelijk directeur							
2022	1 jan - 31 dec	198.989	17.011	216.000	216.000	100%	Ja
2021	1 jan - 31 dec	192.726	16.209	208.936	209.000	100%	Ja

DEEL III JAARREKENING

Aan de directie zijn geen belastbare onkostenvergoedingen verstrekt.

De vergelijkende cijfers zijn voor 2022 en 2021 in bovenstaande tabel toegelicht.

WNT raad van toezicht

De beloning van de raad van toezicht van de NOS is als volgt in de jaarrekening verantwoord:

Bedragen in €	Looptijd	Beloning	Beloning betaalbaar op termijn	Totaal bezoldiging	Individueel toepasselijk maximum
Dhr. R. van Gijzel, voorzitter					
2022	1 jan-31 dec	15.000	-	15.000	32.400
2021	1 jan-31 dec	15.000	-	15.000	31.350
Mevr. A. Esmeijer, vicevoorzitter					
2022	1 jan-31 dec	10.000	-	10.000	21.600
2021	1 jan-31 dec	10.000	-	10.000	20.900
Dhr. B.J. Brouwers, lid					
2022	1 jan-31 dec	10.000	-	10.000	21.600
2021	1 jan-31 dec	10.000	-	10.000	20.900
Dhr. A.C. de Jong, lid					
2022	1 jan-31 dec	10.000	-	10.000	21.600
2021	1 jan-31 dec	10.000	-	10.000	20.900
Mevr. Y. Baloo, lid					
2022	1 jan-31 dec	10.000	-	10.000	21.600
2021	1 okt-31 dec	2.500	-	2.500	5.268

Het vastgestelde vacatiegeld op jaarbasis bedraagt voor de voorzitter van de raad van toezicht cf. 2017 € 15.000 excl. btw. Voor de overige leden is het vacatiegeld op jaarbasis eveneens cf. 2017 vastgesteld op € 10.000 excl. btw. Beide bedragen vallen binnen de gestelde WNT-norm. De leden ontvangen geen beloningen op termijn en hebben uitsluitend vacatiegeld ontvangen.

De vergelijkende cijfers zijn voor 2022 en 2021 in bovenstaande tabel toegelicht.

Beloningskader Presentatoren in de Publieke Omroep (BPPO)

Het Beloningskader Presentatoren in de Publieke Omroep (BPPO) bevat de regeling voor die presentatoren, programmamakers, DJ's en vergelijkbare functies binnen de publieke omroep waarvan duidelijk is dat hun honorering in hoge mate wordt bepaald door marktwerking.

Het BPPO maakt deel uit van de door de raad van bestuur van de Nederlandse Publieke Omroep op grond van artikel 2.3, tweede lid, van de Mediawet 2008 vastgestelde gedragscode ter bevordering van goed bestuur en integriteit bij de NPO en de landelijke publieke media-instellingen.

Alle presentatoren bij de NOS vallen binnen deze normering.

18 Lasten personeel niet in loondienst

In onderstaande tabel wordt een overzicht getoond van de opbouw van de *Sociale lasten*.

	2022	2021
Lasten personeel niet in loondienst	10.719	10.274
	10.719	10.274

De stijging van de *Lasten personeel niet in loondienst* met € 445 wordt veroorzaakt binnen Nieuws door meer inzet vanwege Oekraïne, versterking diverse redacties en vervanging vanwege het relatief hoge ziekteverzuim.

19 Facilitaire lasten (exclusief afschrijvingen)

	2022	2021
Opname en techniek	31.868	48.187
Vormgeving	545	575
Decor en locatie	572	548
Postproductie	143	140
	33.128	49.450

De *Facilitaire lasten* zijn in 2022 met € 16.322 gedaald ten opzichte van 2021, wat veroorzaakt wordt doordat in 2021 het Eurovisie Songfestival heeft plaatsgevonden.

20 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

	2022	2021
Afschrijvingen op materiële vaste activa	5.018	4.907
	5.018	4.907

De *Afschrijvingen vaste activa* zijn in 2022 gestegen met € 111 ten opzichte van 2021. Dit wordt met name veroorzaakt door vervangingsinvesteringen voor studio's.

21 Rechten

	2022	2021
Rechten	90.562	106.905
	90.562	106.905

De *Rechten* bestaan met name uit uitzendrechten. De rechten zijn in 2022 € 16.343 lager ten opzichte van 2021, wat hoofdzakelijk veroorzaakt wordt door lagere uitzendrechten voor voetbal en superevenementen. Binnen voetbal wordt dit hoofdzakelijk veroorzaakt doordat in 2021 de WK en EK kwalificatie hebben plaatsgevonden en in 2022 niet. Binnen de superevenementen zijn de kosten voor de Olympische spelen in de winter (in 2022) lager dan de Olympische Spelen in de zomer (in 2021). Daarnaast heeft per saldo een vrijval voor verlieslatende contracten plaatsgevonden.

22 Overige lasten

De Overige lasten bestaan hoofdzakelijk uit algemene kosten, overige kosten CAO personeel, uitbesteed werk aan bedrijven en huisvestingskosten. De Overige lasten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2022	2021
Algemene kosten	12.370	9.507
Overige kosten cao personeel	3.235	3.106
Uitbesteed werk aan bedrijven	3.623	3.381
Huisvestingskosten	2.526	1.923
	21.754	17.917

De *Overige lasten* zijn gestegen met € 3.837 door onder meer hogere kosten vanwege Oekraïne, Gemeenteraadsverkiezingen, migratiekosten studio's en energie.

In de post Uitbesteed werk aan bedrijven zitten de honoraria voor de onafhankelijke accountant.

Honoraria onafhankelijke accountant

	2022	2021
Onderzoek van de jaarrekening	161	140
Andere controle-opdrachten	-	-
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	48
Andere niet-controlediensten	-	-
	161	188

De NOS past voor de honoraria de methode toe waarbij de kosten worden toegerekend aan het betreffende boekjaar. Nagekomen kosten als gevolg van meerwerk komen ten laste van navolgende boekjaar. In 2022 zijn de kosten voor onderzoek van de jaarrekening hoger door een hoger honorarium vanwege meer structurele werkzaamheden en nagekomen meerwerk 2021.

23 Financieel resultaat

	2022	2021
Rentebaten en inkomsten uit beleggingen	-	-
Rentelasten en soortgelijke kosten (-/-)	-64	-132
	-64	-132

De *Rentelasten* zijn per saldo gedaald met € 68. Dit wordt veroorzaakt doordat de banksaldi in 2021 hoger zijn en over positieve banksaldi negatieve rente wordt berekend. De banksaldi in 2021 zijn hoger door uitgestelde evenementen als gevolg van corona. In 2022 zijn de banksaldi lager en in de loop van 2022 is de negatieve rente geleidelijk afgenomen naar nul procent. In de rentelasten zit ook de mutatie voor het derivaat. Het derivaat wordt gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde. Het derivaat, dat ervoor zorgt dat de rentelasten op de hypotheek in effect constant blijven, is in oktober 2022 afgelopen. Dit resulteert in 2022 in een vrijval van € 0,1 mln (2021: € 0,1 mln opgewaardeerd).

24 Vennootschapsbelasting

De vennootschapsbelasting over 2022 is lager dan 2021 door lagere opbrengsten nevenactiviteiten in 2022. De vennootschapsbelasting is alleen van toepassing op de nevenactiviteiten, en daarbinnen cluster 1 en 7. In 2022 bedraagt het toepasselijk tarief 15% (t/m € 395) en 25,8% over het meerdere. Het effectieve tarief voor 2022 is 16,28% (20,69% in 2021).

	2022	2021
Exploitatieresultaat voor toerekening		
eigen bijdragen (cluster 1 en 7)	458	569
Toepasselijk tarief:		
15% t/m € 395 (2021: € 245)	59	37
25,8% (2021: 25%) over meerdere	16	81
Vpb	75	118
Effectief tarief:	16,28%	20,69%

25 Over te dragen reserve media-aanbod

De *Over te dragen reserve media-aanbod* betreft het bedrag boven de norm (€ 5,5 mln in 2022; € 5,0 mln in 2021) van de Reserve media-aanbod. In 2022 is geen sprake van Over te dragen reserve media-aanbod.

Bestemming van het exploitatieresultaat

Het positieve resultaat ad € 211 komt geheel ten gunste van de Reserve voor media-aanbod.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen financiële gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die in de jaarrekening 2022 verwerkt dienen te worden. Half januari 2023 is bekend geworden dat de NOS de rechten voor de Olympische Spelen en Olympische Winterspelen t/m 2032 heeft verworven.

Medio maart is de inventarisatie van de externe vertrouwenspersoon bij NOS Sport afgerond. Het verslag van de inventarisatie bevat zowel meldingen van grensoverschrijdend gedrag als ervaringen over de werkcultuur bij NOS Sport over de afgelopen ruim 20 jaar. Als gevolg hiervan heeft de NOS-directie in goed onderling overleg met de leden van de hoofdredactie besloten dat de hoofdredactie van NOS Sport per direct terugtreedt. Een interim-hoofdredacteur wordt aangesteld, die aanblijft totdat een nieuwe hoofdredacteur is geworven, waarna een nieuwe hoofdredactie wordt samengesteld.

DEEL III
JAARREKENING TOELICHTING OP EXPLOITATIEREKENING VOLGENS
CATEGORIALE INDELING

(bedragen x 1.000 euro)

	media- aanbod	Neven- activiteiten	Organisatie- kosten	Totaal 2022	Totaal 2021
Baten					
- Vergoedingen OCW	199.360	-	26.481	225.841	237.132
- Omroepbrede middelen	450	-	-	450	468
- Inzet overgedragen reserve media-aanbod				-	1.177
Subtotaal baten media-aanbod	199.810	-	26.481	226.291	238.777
Programmagebonden eigen bijdragen	6.250	-	116	6.366	13.989
Opbrengst overige nevenactiviteiten	-	2.509	-	2.509	2.458
Barteringbaten	28	-	-	28	113
Som der bedrijfsopbrengsten	206.088	2.509	26.597	235.194	255.337
Lasten					
Lasten personeel in loondienst	61.702	52	11.875	73.629	67.499
Lasten personeel niet in loondienst	10.001	-	718	10.719	10.274
Facilitaire lasten (exclusief afschrijvingen)	32.491	43	594	33.128	49.450
Afschrijvingen op immat. en materiële vaste activa	1.473	206	3.339	5.018	4.907
Rechten	90.598	-36	-	90.562	106.905
Barteringslasten	34	-	-	34	137
Overige lasten	13.649	21	8.084	21.754	17.917
Toerekening organisatiekosten	-	1.159	-1.159	-	-
Som der bedrijfslasten	209.948	1.445	23.451	234.844	257.089
Bedrijfsresultaat	-3.860	1.064	3.146	350	-1.752
Financieel resultaat	-116	-3	55	-64	-132
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	-3.976	1.061	3.201	286	-1.884
Vennootschapsbelasting	-	-75	-	-75	-118
Toerekening resultaat nevenactiviteiten aan verzorging media-aanbod	986	-986	-	-	-
Over te dragen reserve media-aanbod	-	-	-	-	-
Exploitatieresultaat na overdracht en belastingen	-2.990	-	3.201	211	-2.002
TOTAAL FTE gemiddeld	698	2	132	832	794
FTE Ultimo	706	2	135	843	821

PROGRAMMAKOSTEN PER GENRE

(bedragen x 1.000 euro)

Genre	Totaal 2022
1. Journalistiek	80.653
2. Sport	125.450
3. Cultuur	204
4. Amusement	0
5. Kennis en Educatie	2.839
6. Levensbeschouwing	0
7. Documentaire	109
8. Human Interest	112
9. Fictie	0
Overige Media-aanbod	580
Totaal	209.948

Bij de verantwoording over de genres worden de kosten verdeeld over de soort programma's die worden gemaakt. Hierbij worden de volgende soorten programma's onderscheiden: Journalistiek, Sport, Cultuur, Amusement, Kennis en Educatie, Levensbeschouwing, Documentaire, Human Interest, Fictie en Overig Media-aanbod.

De totale kosten en opbrengsten worden verdeeld over de platforms. Daarbij is er een voorgeschreven definitie wat als organisatiekosten wordt aangemerkt en wat als nevenactiviteiten wordt beschouwd en welke kosten en opbrengsten rechtstreeks worden toegerekend aan de uitzendplatforms. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen Televisie, Radio en Overig media-aanbod (OMA). Onder de laatste categorie worden de kosten voor de Themakanalen, Internet en FunX verantwoord.

Bij de NOS is sprake van een geïntegreerde werkwijze. Er is grotendeels sprake van een multimediale verwerking van Nieuws- en Sport-items, waarbij dezelfde mensen betrokken zijn en dezelfde productiemiddelen worden ingezet voor het tot stand komen van items die op alle platforms worden ingezet. De toerekening van kosten vindt op de volgende wijze plaats: De direct aan de platforms toe te rekenen kosten zijn direct aan het platform toegerekend. De overige productiekosten zijn verdeeld naar de diverse platforms op basis van de gekende verhouding van de kosten tussen Televisie, Radio en OMA (bij elkaar Media-aanbod). Per redactie is bepaald hoe de verdeling over de platforms dient plaats te vinden. Bij de verdeling van de kosten over de genres worden de directe kosten toegerekend aan het juiste genre. De indirecte kosten worden op basis van de budgettoekenning verdeeld.

Hilversum, 12 april 2023

Directie

Gerard Timmer, algemeen directeur

Geert Hofman, zakelijk directeur

Raad van toezicht

Rob van Gijzel, voorzitter

Adriana Esmeijer, vicevoorzitter

Bart Brouwers

Jaya Baloo

Ton de Jong

DEEL IV OVERIGE GEGEVENS CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina's.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directie en de raad van toezicht van Nederlandse Omroep Stichting

Verklaring over de jaarrekening 2022

Ons oordeel

Naar ons oordeel:

- Geeft de jaarrekening van Nederlandse Omroep Stichting ('NOS') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de stichting op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek ('BW'), de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen, NPO en Ster 2022 en de bepalingen bij en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT); en
- voldoen de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen, NPO en Ster 2022.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022 van Nederlandse Omroep Stichting te Hilversum gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2022;
- de exploitatierekening over 2022; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW, de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen, NPO en Ster 2022 en de bepalingen bij en krachtens de WNT.

HDJ4TU4EAU5U-80788802-49

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam

T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol Publieke Media-instellingen van de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen, NPO en Ster 2022 en de Regeling Controleprotocol WNT 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Nederlandse Omroep Stichting zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot fraude en continuïteit, en de aangelegenheden daaruit, bepaald in de context van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. De informatie ter ondersteuning van ons oordeel, zoals onze bevindingen en observaties ten aanzien van de controleaanpak frauderisico's en de controleaanpak continuïteit, moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude geïdentificeerd en ingeschat. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in Nederlandse Omroep Stichting en haar omgeving en de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop de directie inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van toezicht haar toezicht uitoefent en de uitkomsten daarvan.

Wij hebben ten aanzien van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude de opzet en implementatie van de interne beheersing geëvalueerd, waaronder de frauderisicoanalyse van de directie, de gedragscode, en voor zover wij dat noodzakelijk achtten voor onze controle, de werking getoetst van deze interne beheersmaatregelen.

Wij hebben om inlichtingen gevraagd bij de directie, afdeling financiën en de raad van toezicht of zij op de hoogte zijn van feitelijke, vermeende of vermoede fraude. Hieruit volgden geen signalen van feitelijke, vermeende of vermoede fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van frauderisico's.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

<i>Geïdentificeerde frauderisico's</i>	<i>Onze controlewerkzaamheden en observaties</i>
<i>Risico dat de directie interne beheersingsmaatregelen kan doorbreken</i> In zijn algemeenheid bevindt de directie van een organisatie zich in een unieke situatie waardoor zij in staat is interne beheersmaatregelen te doorbreken die effectief lijken te werken. Hierdoor is de directie in staat de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze overzichten op te stellen. Daarom besteden wij bij al onze controles aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door de directie met betrekking tot: • Journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt. • Schattingen. • Significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening. Wij hebben daarbij bijzondere aandacht voor tendenties als gevolg van mogelijke belangen van de directie. Nederlandse Omroep Stichting heeft geen winstoogmerk. Het positieve resultaat van Nederlandse Omroep Stichting wordt toegevoegd aan de Reserve Media Aanbod (RMA). De RMA is gemaximeerd. Indien de reserve hoger is dan het maximum wordt het meerdere verantwoord als 'Overgedragen Reserve Media Aanbod (ORMA)'. Deze post staat ter beschikking van de NPO en kan ingezet worden in de programmering van het opvolgende jaar of teruggevorderd worden door de NPO. Op 31 december 2022 is de RMA voor Nederlandse Omroep Stichting lager dan het gemaximeerde bedrag.	<i>De omzet te laag te verantwoorden en/of omzet 'programma gebonden eigen bijdragen' in een latere periode dan het boekjaar te verantwoorden (afgrenzing).</i> Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en de omzetverantwoording. Wij hebben onze controle hoofdzakelijk gegevensgericht ingestoken. Wij hebben data-analyses uitgevoerd om afwijkende omzetboekingen in het boekjaar te identificeren. Per jaareinde hebben wij specifieke werkzaamheden uitgevoerd om mogelijke materiële verschuivingen van omzet 'programmagebonden eigen bijdragen' in het huidige boekjaar naar de omzetverantwoording van het volgende boekjaar te identificeren. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van de afgrenzing en volledigheid van de omzetverantwoording. <i>Kosten te vroeg verantwoorden (afgrenzing) of fictieve kosten op te nemen (bestaan), bijvoorbeeld door de vorming van onterechte verplichtingen en/of voorzieningen.</i> Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en inkopen. Ten aanzien van het inkoopproces hebben wij ook de effectieve werking van deze maatregelen getoetst. Wij hebben data-analyses uitgevoerd om afwijkende kostenboekingen in het boekjaar te identificeren en hebben specifieke gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd, waaronder het vaststellen dat deze kostenboekingen zijn gebaseerd op daadwerkelijke inkopen en afgenomen diensten in het betreffende boekjaar.

Geïdentificeerde frauderisico's

Om te voorkomen dat het maximum wordt overschreden kan druk op de organisatie bestaan om het financiële resultaat te sturen door:

- De omzet te laag te verantwoorden en/of omzet 'programma gebonden eigen bijdragen' in een latere periode dan het boekjaar te verantwoorden (afgrenzing).
- Kosten te vroeg te verantwoorden (afgrenzing) of fictieve kosten op te nemen (bestaan), bijvoorbeeld door de vorming van onterechte verplichtingen en/of voorzieningen.

Het risico dat de bestedingen niet rechtmatig zijn

De landelijke publieke media-instellingen leggen op grond van artikel 2.171, eerste t/m derde lid, Mediawet 2008, financiële rekening en verantwoording af aan het Commissariaat voor de Media over de financiële rechtmatigheid van de uitgaven.

De vergoeding van OC&W voor het media-aanbod dient uitsluitend te worden gebruikt voor de uitvoering van de publieke media-opdracht, tenzij de wet anders heeft bepaald.

Onze controlewerkzaamheden en observaties

Wij hebben op basis van deelwaarnemingen de ontvangen goederen of diensten en transactiepreizen die ten grondslag liggen aan deze kostentransacties getoetst aan de hand van de onderliggende overeenkomsten, facturen en gelddbetalingen.

Per jaareinde hebben wij specifieke werkzaamheden uitgevoerd om mogelijke verschuivingen van kosten van ontvangen goederen of diensten in het volgende boekjaar naar het huidige boekjaar te identificeren.

Wij hebben specifieke controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van overlopende posten en voorzieningen, waaronder voorziening voor jubileumuitkeringen, jubileumdagen, loopbaantraject en groot onderhoud. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van mogelijke vooringenomenheid van de directie bij schattingen.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van de afgrenzing en het bestaan van de kosten.

Significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening

Wij hebben geen significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening geïdentificeerd.

Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing en de effectieve werking van deze maatregelen getoetst ten aanzien van het inkoopproces.

Wij hebben op basis van deelwaarnemingen de rechtmatigheid van de uitgaven getoetst aan de hand van de onderliggende overeenkomsten, facturen, gelddbetalingen en indien van toepassing de aanbestedingsprocedure.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen dat de bestedingen niet rechtmatig zijn.

Geïdentificeerde frauderisico's

Onze controlewerkzaamheden en observaties

Op basis van onze risico-inschatting en uitgaande van de veronderstelling dat er bij financiële rechtmatigheid van de uitgaven frauderisico's bestaan, achten wij de kans op het doen van onrechtmatige bestedingen aanwezig. Wij achten dit risico specifiek aanwezig voor het bestaan en rechten en verplichtingen van de bestedingen.

Wij hebben in onze controle een element van onvoorspelbaarheid ingebouwd. Ook hebben we kennisgenomen van correspondentie met toezichthouders en zijn wij tijdens de controle alert gebleven op indicaties voor fraude. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die een aanwijzing vormt voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving. Indien daar sprake van was, hebben wij onze evaluatie van het risico van fraude en de gevolgen daarvan voor onze controlewerkzaamheden opnieuw geëvalueerd.

Controleaanpak continuïteit

De continuïteit van Nederlandse Omroep Stichting is afhankelijk van de jaarlijkse vergoeding door het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap. De hoogte van de vergoeding wordt bepaald door afspraken binnen het Nederlandse kabinet en jaarlijks vastgelegd in de Miljoenennota. De financiële buffers van Nederlandse Omroep Stichting zijn beperkt en gelimiteerd via de Bindende Regeling Reserve Media-aanbod 2022.

De directie heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden voor tenminste twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening. Hierbij is verondersteld dat de jaarlijkse vergoeding door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in die periode wordt gecontinueerd.

Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van de directie te evalueren omvatten onder andere:

- Nagaan of de directie gebeurtenissen of omstandigheden heeft geïdentificeerd die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de stichting om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's). In onze evaluatie betrekken wij informatie die publiek bekend is ten aanzien van de financiering van de Nederlandse Publieke Omroep in zijn algemeenheid en intenties die bestaan voor Nederlandse Omroep Stichting in het bijzonder.
- Overwegen of de continuïteitsbeoordeling van de directie alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben en het bevragen van de directie over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten die ten grondslag liggen van de continuïteitsbeoordeling. Wij hebben onder andere aandacht besteed aan de meest recente maandrapportage met daarin de bijgestelde begroting. Tevens hebben wij aandacht besteed aan de liquiditeitsprognose.
- Evalueren van de begrote operationele resultaten en daaraan gerelateerde kasstromen voor het kalenderjaar 2023 rekening houdend met prijsontwikkelingen in de markt, ontwikkelingen in de programmering en onze kennis uit de controle.
- Analyseren of de huidige en de benodigde financiering voor het kunnen continueren van het geheel van de bedrijfsactiviteiten is gewaarborgd.
- Inwinnen van inlichtingen bij de directie over zijn kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door de directie verrichte continuïteitsbeoordeling.

Wij zijn van mening dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is en, op basis van de verkregen controle-informatie, er geen onzekerheid van materieel belang met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden bestaat die gerede twijfel kan doen ontstaan over de mogelijkheid van de stichting om haar continuïteit te handhaven.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, en of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat ook andere informatie. Dat betreft alle informatie in het jaarverslag anders dan de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- Alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW en de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen, NPO en Ster 2022 is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen, NPO en Ster 2022.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen, NPO en Ster 2022 en de bepalingen bij en krachtens de WNT. De directie is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties.

Dit houdt in dat de totstandkoming van deze bedragen in overeenstemming dient te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen, NPO en Ster 2022. In dit kader is het de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 12 april 2023
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. J.W. Middelweerd RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2022 van Nederlandse Omroep Stichting

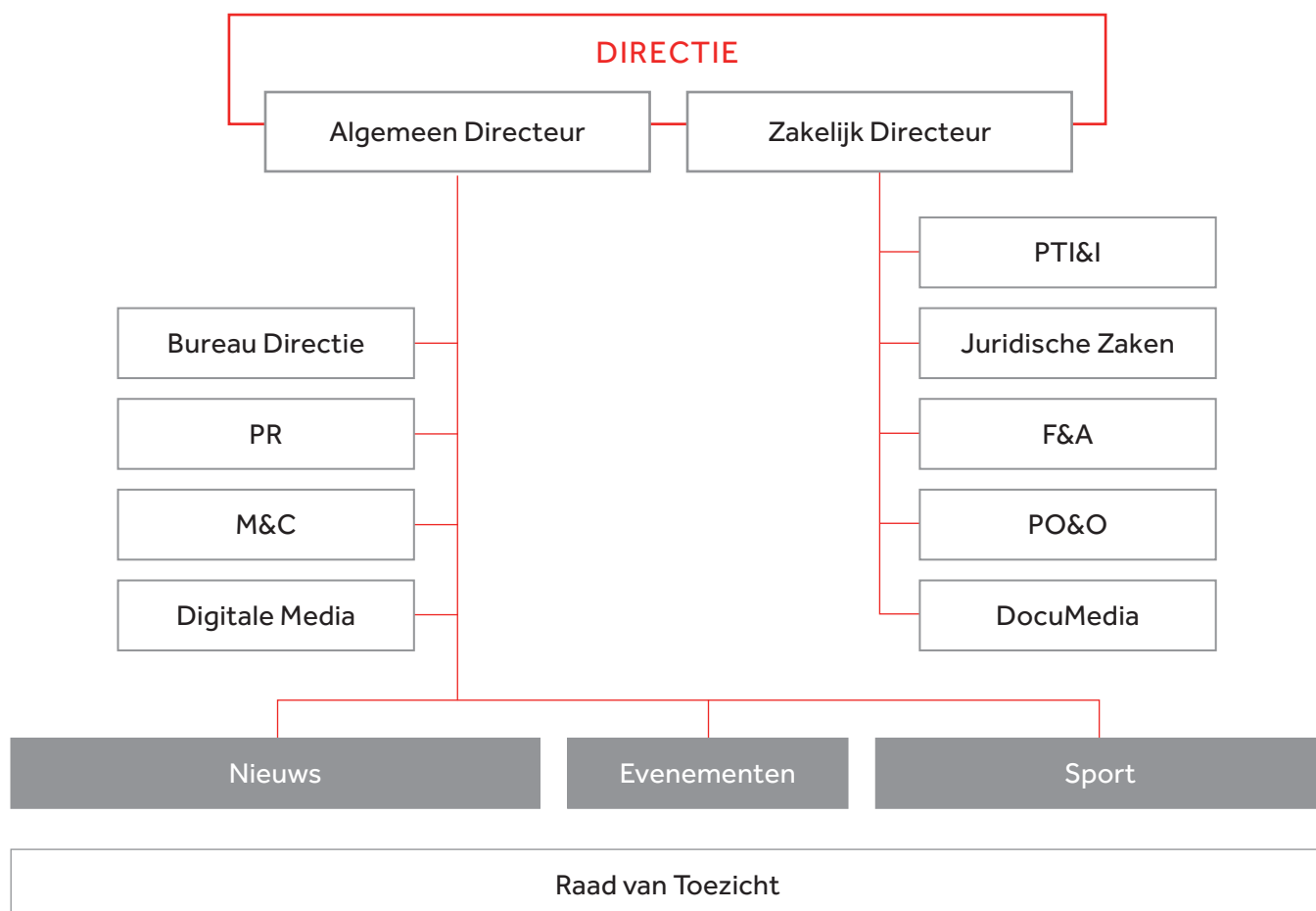
In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol Publieke Media-instellingen van de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen, NPO en Ster 2022, de Regeling Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten, lasten en balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

DEEL V
BIJLAGE **CONTACTGEGEVENS**

Adres:	NOS Postbus 26600 1202 JT Hilversum
Bezoekadres:	Media Park Journaalplein 1 1217 ZK Hilversum
E-mail:	Publieksreacties: publieksreacties@nos.nl Persberichten NOS Nieuws: nosbinnenland@nos.nl Persberichten NOS Sport: sport.redactie@nos.nl Perscontacten NOS: communicatie@nos.nl
Website:	www.over.nos.nl
Telefoonnummer:	035 – 677 92 22

Colofon

Tekst en productie:	NOS
Concept en vormgeving:	AC+M (www.acplusm.nl)

